(Burgerrechtelijke) Bestuurdersaansprakelijkheid: een overzicht

Dominique De Marez – 24 oktober 2026

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius

Inhoudstafel

I. Het toepasselijke vennootschapsrecht

II. Het WVV
- a) Toepassingsgebied
- b) Contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid
- c) Interne/externe aansprakelijkheid
- d) Een aantal vaak voorkomende fouten
  - i) Gewone bestuursfout
  - ii) Schending van de statuten of het WVV
  - iii) Inbreuken i.v.m. de jaarrekening
  - iv) De niet-naleving van de belangenconflictregeling
  - v) De niet-naleving van de alarmbelprocedure
  - vi) De aansprakelijkheid van het bestuur van de BV bij uitkeringen

III. De gemeenrechtelijke foutaansprakelijkheid

© Eubelius – 24 oktober 2026

Inhoudstafel

IV. Boek XX
  a) Kennelijk grove fout
  b) Onbetaalde RSZ-schulden
  c) Wrongful trading
  d) Beroepsverbod

V. De aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

VI. Aansprakelijkheid voor cybersecurity

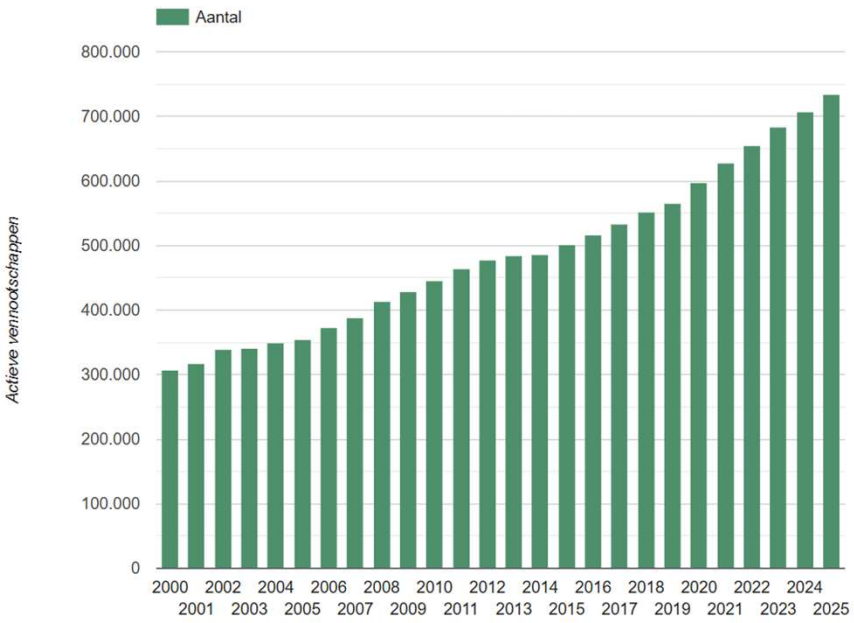
VII. Beperking van de aansprakelijkheid
  a) Wettelijk
  b) Conventioneel
  c) Ontslag
  d) Kwijting
  e) Verjaring
  f) Faillissement van de bestuurder natuurlijke persoon

© Eubelius - 24 oktober 2026

Inleiding

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

© RSVZ - Dienst statistieken
20-10-2026, 15:08:51

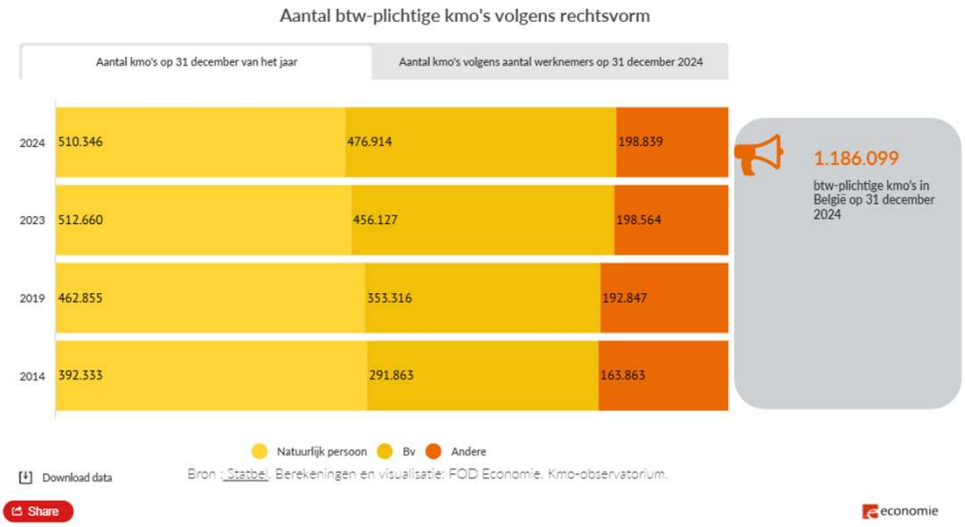
© Eubelius - 24 oktober 2026

Toestand op 31 december

Juridische vorm	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
006 C.V.O.H.	3.887	3.935	4.052	3.865	3.859	3.762	3.813	3.864	4.026	4.082	4.169	4.135	4.119	4.146	4.051	3.900	3.863	3.855	3.995	3.683	4.279	3.979	3.668	3.131	2.494	2.242
007 C.V.O.H.D.	14	15	19	19	18	27	23	21	15	17	13	14	14	12	11	6	4	2	1	1	2	2	2	2	2	2
008 C.V.B.A.	7.575	7.775	7.875	7.818	7.753	7.561	7.587	7.642	7.657	7.638	7.624	7.647	7.094	7.870	8.037	8.314	8.566	8.811	10.498	10.175	9.702	9.462	8.070	5.698	3.216	2.701
009 C.V.B.A.D	68	53	57	56	55	85	87	82	140	144	141	146	136	125	114	92	76	66	40	36	10	10	9	9	7	6
016 C.V.	12.454	11.851	13.171	9.414	8.590	7.883	7.424	6.907	6.535	6.263	5.989	5.691	5.260	4.500	4.046	3.479	3.044	2.765	1.482	1.304	4.636	3.590	3.470	3.244	3.085	3.005
011 V.O.F.	2.773	3.082	3.606	3.964	4.436	4.789	5.842	6.466	8.263	9.534	10.913	12.215	13.210	13.973	14.356	15.270	16.252	17.354	18.953	19.279	20.246	21.088	21.713	22.178	22.478	22.513
012 G.COM.V	3.013	3.370	3.884	4.293	4.836	5.242	6.249	7.150	9.542	11.845	14.114	17.086	19.550	21.331	22.758	25.125	28.204	31.142	37.538	37.656	35.535	32.775	29.694	22.706	15.738	13.959
013 COM.V.A.	1.487	1.508	1.678	1.840	1.978	2.062	2.153	2.232	2.346	2.374	2.366	2.393	3.069	2.317	2.235	2.215	2.190	2.135	2.262	2.187	1.937	1.660	1.406	864	357	272
612 CommV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.626	13.571	20.193	30.990	42.056	47.718
014 N.V.	103.092	103.203	106.739	105.509	104.399	103.038	102.443	101.627	100.505	98.631	96.605	94.874	92.745	90.675	87.872	85.940	84.382	82.989	82.321	80.542	79.549	78.225	76.731	75.297	73.234	71.359
015 B.V.B.A.	132.215	178.216	192.847	199.348	207.788	211.998	225.098	236.255	255.094	265.945	278.572	292.664	302.675	304.972	306.884	317.996	329.308	341.276	387.011	380.094	345.338	312.146	273.916	149.835	71.225	56.865
610 BV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77.785	138.572	203.909	356.262	459.721	498.206
025 L.V.	454	499	533	527	534	528	571	589	682	755	766	809	853	870	893	903	920	925	980	970	991	934	849	467	179	171
030 Vaste vestiging	2.224	2.687	2.727	2.170	2.273	2.428	2.515	2.883	3.212	3.770	3.734	3.504	3.444	3.424	3.456	3.521	3.492	3.583	4.516	4.659	7.376	8.088	8.439	8.962	9.741	11.083
230 Onroerend goed	76	112	590	707	631	667	625	592	530	501	466	453	425	397	392	355	335	323	344	324	977	989	962	944	935	920
235 B.T.W. verantwoordelijke	255	625	531	493	432	402	324	304	270	340	306	295	293	256	234	233	226	220	236	217	667	652	634	647	669	693
000 Niet gekend	3	1	1	1	3	-	-	-	-	-	4	3	2	4	11	10	9	6	6	4	-	-	-	-	-	-
Rechtsvorm.niet van toep.op soc.stat.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	2	3	49	50	47	65	64	65
Andere	399	352	342	380	1.345	4.481	8.628	11.247	14.652	17.447	20.159	22.534	24.590	29.359	30.970	33.383	35.900	38.449	994	24.648	1.066	1.264	1.396	1.635	1.872	1.875
Totaal	306.441	317.284	338.652	340.404	348.930	354.953	373.382	387.861	413.469	429.286	445.941	464.463	477.479	484.231	486.320	500.742	516.774	533.903	551.179	565.782	597.771	627.057	655.108	682.936	707.073	733.655

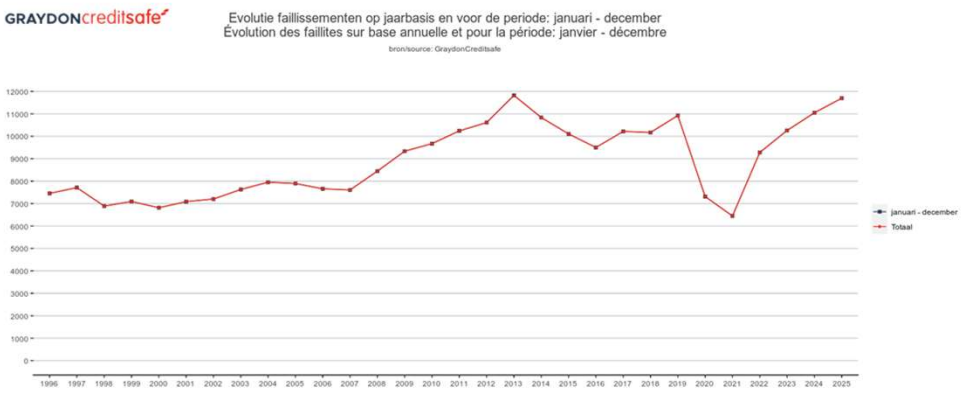
© RSVZ - Dienst statistieken
20-10-2026, 15:06:53

© Eubelius - 24 oktober 2026

© Eubelius - 24 oktober 2026

Evolutie faillissementscijfers op jaarbasis

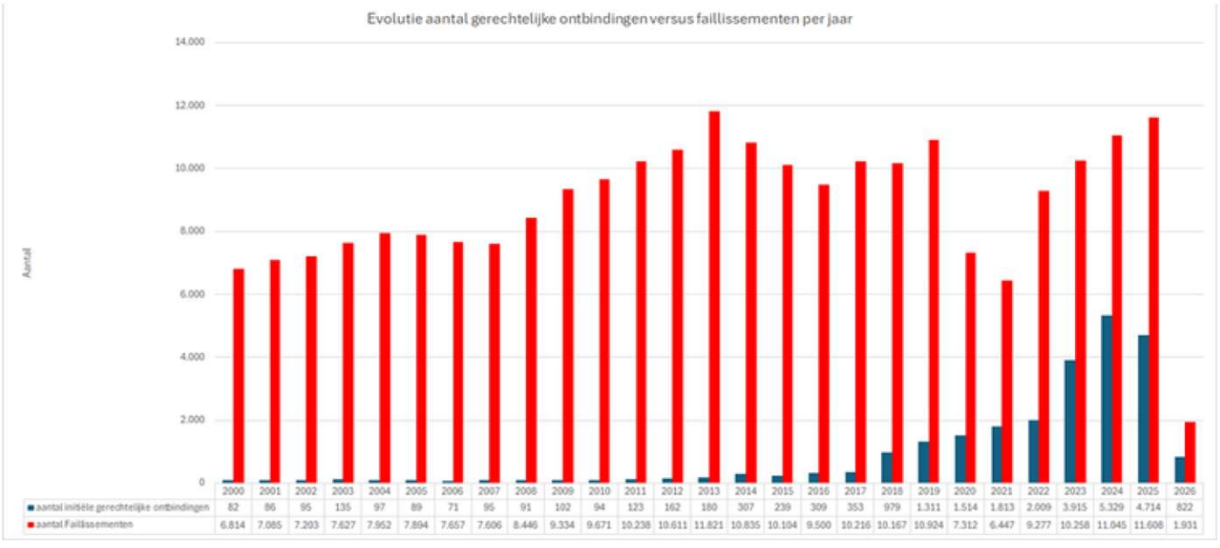

Periode	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
januari - december	7453	7710	6888	7093	6814	7085	7203	7627	7952	7894	7657	7606	8446	9334	9671	10238	10611	11821	10835	10104	9500	10216	10167	10924	7312	6447	9277	10258	11045	11696
Totaal	7453	7710	6888	7093	6814	7085	7203	7627	7952	7894	7657	7606	8446	9334	9671	10238	10611	11821	10835	10104	9500	10216	10167	10924	7312	6447	9277	10258	11045	11696

© Eubelius - 24 oktober 2026

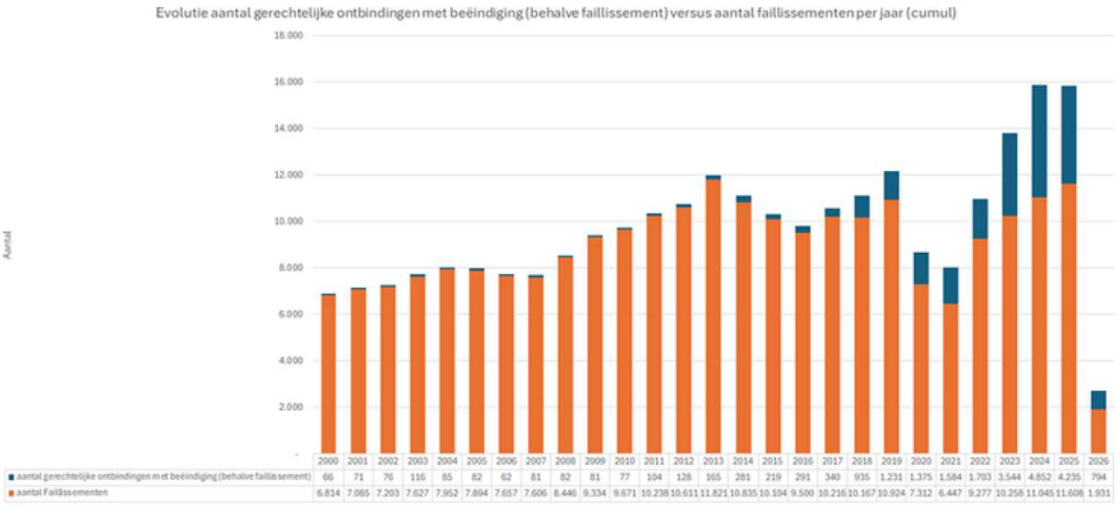
© Eubelius - 24 oktober 2026

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
aantal initiële gerechtelijke ontbindingen	82	86	95	135	97	89	71	95	91	102	94	123	162	180	307	239	309	353	979	1.311	1.514	1.813	2.009	3.915	5.329	4.714	822
aantal Faillissementen	6.814	7.085	7.203	7.627	7.952	7.894	7.657	7.606	8.446	9.334	9.671	10.238	10.611	11.821	10.835	10.104	9.500	10.216	10.167	10.924	7.312	6.447	9.277	10.258	11.045	11.608	1.931

Bron: GraydonCreditsafe

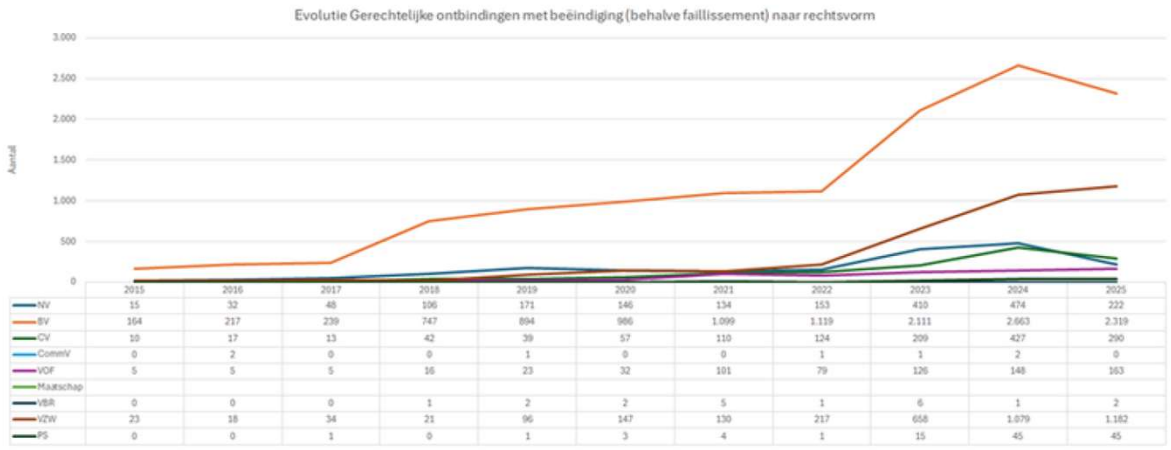
© Eubelius - 24 oktober 2026

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
aantal gerechtelijke ontbindingen met beëindiging (behalve faillissement)	66	71	76	116	85	82	62	81	82	81	77	104	128	165	281	219	291	340	935	1.231	1.375	1.584	1.703	3.544	4.852	4.235	794
aantal Faillissementen	6.814	7.085	7.203	7.627	7.952	7.894	7.657	7.606	8.446	9.334	9.671	10.238	10.611	11.821	10.835	10.104	9.500	10.216	10.167	10.924	7.312	6.447	9.277	10.258	11.045	11.608	1.931

Bron: GraydonCreditsafe

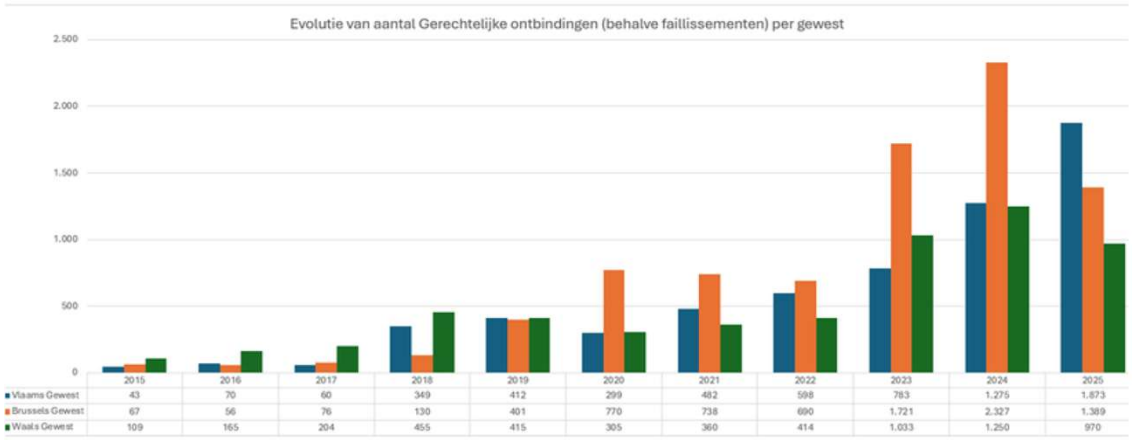
© Eubelius - 24 oktober 2026

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
NV	15	32	48	106	171	146	134	153	410	474	222
BV	164	217	239	747	894	986	1.099	1.119	2.111	2.663	2.319
CV	10	17	13	42	39	57	110	124	209	427	290
CommV	0	2	0	0	1	0	0	1	1	2	0
VOF	5	5	5	16	23	32	101	79	126	148	163
Maatschap											
VBR	0	0	0	1	2	2	5	1	6	1	2
VZW	23	18	34	21	96	147	130	217	658	1.079	1.182
PS	0	0	1	0	1	3	4	1	15	45	45

Bron: GraydonCreditsafe

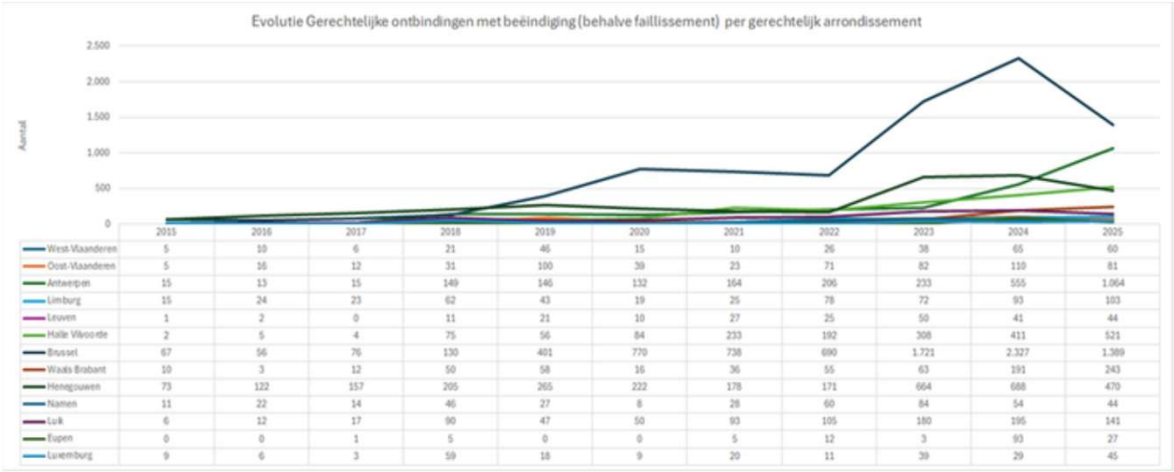
© Eubelius - 24 oktober 2026

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vlaams Gewest	43	70	60	349	412	299	482	598	783	1.275	1.873
Brussels Gewest	67	56	76	130	401	770	738	690	1.721	2.327	1.389
Waals Gewest	109	165	204	455	415	305	360	414	1.033	1.250	970

Bron: GraydonCreditsafe

© Eubelius - 24 oktober 2026

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
West-Vlaanderen	5	10	6	21	46	15	10	26	38	65	60
Oost-Vlaanderen	5	16	12	31	100	39	23	71	82	110	81
Antwerpen	15	13	15	149	146	132	164	206	233	555	1.064
Limburg	15	24	23	62	43	19	25	78	72	93	103
Leuven	1	2	0	11	21	10	27	25	50	41	44
Halle Vilvoorde	2	5	4	75	56	84	233	192	308	411	521
Brussel	67	56	76	130	401	770	738	690	1.721	2.327	1.389
Waals Brabant	10	3	12	50	58	16	36	55	63	191	243
Henegouwen	73	122	157	205	265	222	178	171	664	688	470
Namen	11	22	14	46	27	8	28	60	84	54	44
Luik	6	12	17	90	47	50	93	105	180	196	141
Eupen	0	0	1	5	0	0	5	12	3	93	27
Luxemburg	9	6	3	59	18	9	20	11	39	29	45

Bron: GraydonCreditsafe

© Eubelius - 24 oktober 2026

Het toepasselijke vennootschaps-recht

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Inwerkingtreding WVV

- **nieuwe** vennootschappen: **1 mei 2019**
- **bestaande** vennootschappen
  - vanaf **1 januari 2020**
    - dwingende bepalingen van toepassing, vb. alarmbelprocedure
    - statutaire bepalingen in strijd met dwingende bepalingen voor niet geschreven gehouden
    - niet-dwingende bepalingen (default) WVV van toepassing voor zover niet uitgesloten door de statuten
  - voordien **opt-in** mogelijk vanaf 1 mei 2019 (mits statutenwijziging)
  - overgangsperiode tot 1 januari 2024 voor aanpassing van de statuten (maar verplicht bij de eerstvolgende statutenwijziging (beperkte uitzonderingen))

© Eubelius - 24 oktober 2026

Inwerkingtreding WVV

- **afgeschafte** vennootschapsvormen
  - bleven geregeld door het W. Venn. tot **1 januari 2024**, behalve voor dwingende bepalingen WVV (met een paar uitzonderingen) – bij strijdigheid: dwingende bepalingen WVV primeren
  - indien niet omgezet tegen 1 januari 2024: op die dag van rechtswege omzetting in de dichtst aanleunende vennootschapsvorm:
    - Comm.VA: NV met één bestuurder
    - LV: VOF of CommV
    - ESV: VOF
    - CVOA: VOF
    - CVBA zonder coöperatief gedachtengoed: BV

© Eubelius - 24 oktober 2026

Overgangsrecht

"*Wat de aansprakelijkheid betreft,* ***blijft de oude wet van toepassing op schadeveroorzakende feiten die werden begaan vóór de toepassing van de nieuwe wet op de betrokken rechtspersoon****. De vordering tot schadevergoeding ontstaat inderdaad op de dag dat het schadeveroorzakende feit wordt gepleegd. Deze regel volgt duidelijk uit een arrest van het Hof van Cassatie van 14 november 2014 (Pas., 2014, nr. 693). Daaruit volgt dat* ***de bepalingen van artikel 2:55 van het wetboek, in zoverre zij afwijken van de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen, evenals de in artikel 2:56 neergelegde beperking van aansprakelijkheid, slechts toepassing zullen vinden op feiten begaan na de datum waarop het wetboek op de rechtspersoon van toepassing wordt****, d.w.z. 1 januari 2020, behoudens "opt-in"."*

(*Parl St* Kamer 2018-2019, 3119/011, 179-180)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Overgangsrecht

"*In afwijking van deze beginselen,* ***blijft de oude wet van toepassing op overeenkomsten die onder vigeur van de oude wet zijn tot stand gekomen. Het gemeen recht wordt daarentegen opnieuw van toepassing wanneer men in de nieuwe wet te doen heeft met bepalingen van openbare orde of van dwingend recht****. Dergelijke bepalingen vinden inderdaad toepassing op de gevolgen in de toekomst van situaties die onder de werking van de vroegere wet ontstaan zijn en zich onder de nieuwe wet voordoen of voortduren (zie bv. Cass., 16 september 2013, Pas., 2013, nr. 449; Cass., 18 maart 2011, Pas., 2011, nr. 212), voor zover er geen afbreuk wordt gedaan aan reeds definitief vastgestelde rechten (zo blijven de rechtsgevolgen van een overeenkomst die onder vigeur van de oude wet ten einde is gekomen geheel beheerst door de oude wet: Cass. 12 maart 2012, Pas., 2012, nr. 161). Zo bijvoorbeeld zullen* ***clausules die van aansprakelijkheid exonereren of vrijwaren in strijd met artikel 2:57 geen effect meer mogen sorteren voor schadeveroorzakende feiten die zich voordoen na de dag waarop het wetboek op de betrokken rechtspersoon toepassing vindt. Zij blijven daarentegen gelden voor eerder begane feiten****."*

(*Parl St* Kamer 2018-2019, 3119/011, 180-181)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Overgangsrecht

- artikel 39 § 6 wet 23 maart 2019: "*de artikelen 2:56 tot 2:58 worden van toepassing op schadeveroorzakende feiten die plaatsvinden na de datum waarop het WVV overeenkomstig paragraaf 1, eerste of tweede lid op de betrokken rechtspersoon van toepassing wordt.*"
  - 1 januari 2020 of voordien in geval van opt-in
  - "*Het amendement bevestigt, voor zover nodig, dat de oude wet van toepassing blijft op schadeveroorzakende feiten die plaats vinden vóór de dag waarop de nieuwe wet op de betrokken rechtspersoon van toepassing wordt. Overeenkomstig de rechtspraak van het Hof van Cassatie (Cass. 14 november 2014, Pas., 2014, nr. 693) ontstaat de vordering tot schadevergoeding inderdaad op de dag dat het schadeveroorzakende feit wordt gepleegd.*" (Amendement 450, *Parl St* Kamer, 3319/013, 84)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Het WVV

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Het WVV: toepassingsgebied

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – toepassingsgebied

DEEL 1. Algemene bepalingen

BOEK 2. Bepalingen gemeenschappelijk aan de rechtspersonen geregeld in dit wetboek

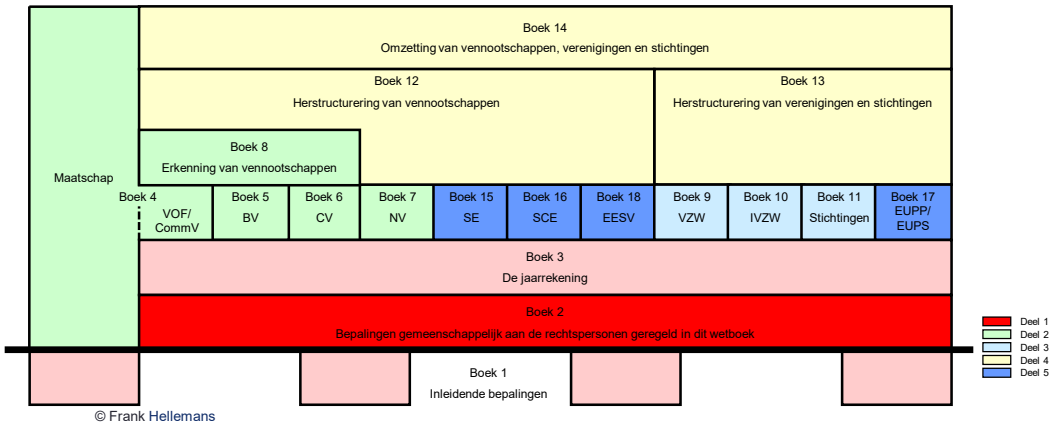
TITEL 6. Bestuur

HOOFDSTUK 2. Bestuurdersaansprakelijkheid

Art. 2:56-2:58

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – structuur

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – toepassingsgebied ratione “societatis”

- “*Alle rechtspersonen geregeld door dit wetboek*”
- dus *niet*:
  - maatschap
  - feitelijke vereniging
  - rechtspersonen niet geregeld door het WVV
- vgl. met artikelen XX.225 tot en met 227 WER
  - alle *ondernemingen*, met uitzondering van natuurlijke personen die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefenen (artikel XX.224 WER)
    - uitz.: artikel XX.225 niet van toepassing voor kleine ondernemingen (in de 3 boekjaren voor het faillissement gemiddelde omzet < 620 000 EUR (excl. BTW) en balanstotaal laatste boekjaar < 370 000,01 EUR)
    - uitz.: artikel XX.227 niet van toepassing op VZW, IVZW of stichting die een vereenvoudigde boekhouding voert

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – toepassingsgebied ratione personae

- zowel bestuurders als dagelijks bestuurders
- ook feitelijke bestuurders
- vaste vertegenwoordiger bestuurder-rechtspersoon (artikel 2:55)
  - *“Wanneer een rechtspersoon een mandaat opneemt van lid van een bestuursorgaan of dagelijks bestuurder, benoemt hij een natuurlijke persoon als **vaste vertegenwoordiger** die wordt belast met de uitvoering van dat mandaat in naam en voor rekening van de rechtspersoon. Deze vaste vertegenwoordiger moet aan dezelfde voorwaarden voldoen als de rechtspersoon en is **hoofdelijk** met hem **aansprakelijk** alsof hij zelf het betrokken mandaat in eigen naam en voor eigen rekening had uitgevoerd*

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – toepassingsgebied ratione personae

- vaste vertegenwoordiger:
  - ook voor dagelijks bestuur
  - VV = natuurlijke persoon
  - VV mag slechts één keer zetelen
    - niet tevens in eigen naam of als VV van een tweede rechtspersoon
  - indien enige bestuurder een rechtspersoon is, mag deze wel een plaatsvervangende VV aanduiden, die optreedt bij verhindering van de VV
  - geen verwijzing meer naar *"onder zijn vennoten, zaakvoerders, bestuurders, leden van de directieraad of werknemers"*
  - opgenomen onder boek 2 "Bepalingen gemeenschappelijk aan de rechtspersonen geregeld in dit wetboek"

    ⇨ ook in verenigingen en stichtingen met rechtspersoonlijkheid

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – toepassingsgebied ratione personae

- vereffenaars ?
  - "*het ontworpen artikel bevat de algemene aansprakelijkheidsregel voor bestuursorganen en vereffenaars van rechtspersonen.*" (Mvt, 59, commentaar bij het uiteindelijke artikel 2:56)
  - maar:
    - artikel 2:106
    - *"De aansprakelijkheid van de vereffenaar wordt geregeld in artikel 2:100"* (MVT, 57, over de bepaling die uiteindelijk een onderdeel werd van artikel 2:106)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Het WVV: contractuele of buitengewone aansprakelijkheid

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid

- *"Elk lid van een bestuursorgaan of dagelijks bestuurders is tegenover de rechtspersoon gehouden tot een behoorlijke vervulling van de hem opgedragen taak"* (artikel 2:51)
- "*Wanneer gewichtige en overeenstemmende feiten de continuïteit van de onderneming in het gedrang kunnen brengen, moet het bestuursorgaan beraadslagen over de maatregelen die moeten worden genomen om de continuïteit van de economische activiteit voor een minimumduur van twaalf maanden te vrijwaren.*" (artikel 2:52)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid

- zie ook artikel 3:69 WVV:

> "*De commissarissen die in de uitoefening van hun opdracht gewichtige en overeenstemmende feiten vaststellen die de continuïteit van de economische activiteit van de vennootschap in het gedrang kunnen brengen, moeten het bestuursorgaan hiervan schriftelijk en op een omstandige wijze op de hoogte brengen. In dat geval moet het bestuursorgaan beraadslagen over de maatregelen die moeten worden genomen om de continuïteit van de economische activiteit van de vennootschap voor een minimumduur van twaalf maanden te vrijwaren. Indien binnen een maand na de kennisgeving van de melding bedoeld in het eerste lid, de commissarissen niet werden ingelicht over de beraadslaging door het bestuursorgaan over de genomen maatregelen of de in het vooruitzicht gestelde maatregelen om de continuïteit van de economische activiteit voor een minimumduur van twaalf maanden te vrijwaren, of indien ze oordelen dat de maatregelen de continuïteit van de economische activiteit niet kunnen vrijwaren voor een minimumduur van twaalf maanden, kunnen ze hun vaststellingen schriftelijk meedelen aan de voorzitter van de ondernemingsrechtbank. In dat geval is artikel 458 van het Strafwetboek niet van toepassing.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid

- zie ook artikel XX.23 § 3 WER:

> "*De gecertificeerd accountant, de accountant en fiscaal accountant en de bedrijfsrevisor die in de uitoefening van hun opdracht gewichtige en overeenstemmende feiten vaststellen wijzen op een dreigende insolventie van de schuldenaar brengen, lichten deze laatste hiervan schriftelijk op een omstandige wijze in, in voorkomend geval via zijn bestuursorgaan. Indien zij binnen een maand na de inlichting gegeven aan de schuldenaar oordelen dat de maatregelen die de schuldenaar neemt de continuïteit van de economische activiteit niet kunnen vrijwaren voor een minimumduur van twaalf maanden, kunnen de gecertificeerd accountant, de gecertificeerd belastingadviseur, de accountant en fiscaal accountant of de bedrijfsrevisor hun vaststellingen schriftelijk meedelen aan de voorzitter van de ondernemingsrechtbank. In dat geval is artikel 458 van het Strafwetboek niet van toepassing.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

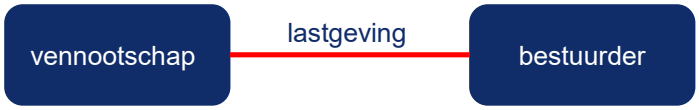
WVV – contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid

- "*De* [bestuurders] *zijn jegens de rechtspersoon aansprakelijk voor fouten begaan in de uitoefening van hun opdracht. Dit geldt ook jegens derden voor zover de begane fout een buitencontractuele fout is.*" (artikel 2:56, eerste lid)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Contractuele aansprakelijkheid

fout = tekortkoming aan inspanningsverbintenis van zorgvuldig beheer

© Eubelius - 24 oktober 2026

Met welke beoordelingselementen houdt de rechtspraak rekening?

- bezoldiging?
- irrelevant, alhoewel artikel 1992 B.W. voorheen het tegendeel liet vermoeden ("*Niettemin wordt de aansprakelijkheid wegens schuld minder streng toegepast ten aanzien van degene die de lastgeving om niet op zich neemt, dan ten aanzien van hem die daarvoor loon ontvangt.*")
  "De kosteloosheid van het mandaat is geen vrijbrief voor het plegen van onvoorzichtige beleidsdaden."
  (Kh. Leuven, 9 januari 1990)
- sinds invoering WVV vermoeden van bezoldiging (art. 5:72, 6:60, 7:89)

© Eubelius - 24 oktober 2026

- bekwaamheid / onbekwaamheid / actieve rol / passieve rol?
  - in principe irrelevant

*"Aucun administrateur ne peut tirer argument de son **absence** aux réunions, car son devoir est d'y assister, et moins encore de son **incompétence** qui aurait dû lui dicter de ne pas accepter une telle fonction."*
(HvB Bergen 20 mei 1985)

*"Een bestuurder kan niet aan zijn aansprakelijkheid ontsnappen door te stellen dat hij zich niet actief met het beleid van de vennootschap inliet. (…) De bestuurder mag zich **niet louter passief** opstellen."*
(Kh. Dendermonde 6 december 1999)

© Eubelius - 24 oktober 2026

- MAAR: ook mildere rechtspraak

"Het is dan ook niet bewezen, dat X en Y die terzake geen bijzondere opleiding genieten, wel de tekortkomingen in de verslaggeving van de groep HUGH'S konden vaststellen en het bestuur van Z nader zouden bevraagd hebben zo zij zich meer hebben ingelaten met het bestuur."

(HvB Gent 24 oktober 2005)

"Vertrekkend van hun beroep, ambulante visventers, waaruit redelijkerwijze hun beperkte kennis inzake bestuur van een coöperatieve kan worden afgeleid, kan, nu ze zich deskundig bijgestaan achtten, niet gezegd worden dat (…) niet gehandeld hebben als normaal zorgvuldige bestuurders (…)."

(HvB Gent 29 maart 2001)

© Eubelius - 24 oktober 2026

- strenge beoordeling, want professionele aansprakelijkheid

"Dat bovendien de aansprakelijkheid van de beheerders een professioneel karakter heeft en derhalve streng moet worden toegepast."

(Kh. Leuven 9 januari 1990)

© Eubelius - 24 oktober 2026

- ULTIEME TOETSSTEEN
  - gedrag van een normaal zorgvuldig bestuurder geplaatst in dezelfde omstandigheden

© Eubelius - 24 oktober 2026

- 2 principes temperen de risico's:
  - het principe van de **marginale toetsing**

"Deze personen zijn evenwel slechts aansprakelijk voor beslissingen, daden of gedragingen die zich kennelijk buiten de marge bevinden waarbinnen normale, voorzichtige en zorgvuldige bestuurders, geplaatst in dezelfde omstandigheden, redelijkerwijze van mening kunnen verschillen."

(artikel 2:56 WVV)

© Eubelius - 24 oktober 2026

- de marginale toetsing
  - een vergissing is niet altijd een fout

"(…) de rechter de rechtsgeldigheid van de handelswijze van deze personen niet volledig naar eigen inzicht, maar slechts op beperkte wijze mag beoordelen. Hij moet de beleidsvrijheid eerbiedigen, indien zij valt binnen de marge waarin redelijke personen van mening konden verschillen."

(Kh. Brussel 29 maart 1995)

"(…) Voor de beoordeling van een beleidsfout beschikt de rechter slechts over een marginaal toetsingsrecht, rekening houdende met de beleidsmarge waarover de bestuurder bij het nemen van de betrokken beslissing beschikt."

(HvB Gent 6 oktober 2014)

© Eubelius - 24 oktober 2026

- het **verbod van *a posteriori* beoordeling**

"(…) dans les circonstances de temps et de lieu où se sont produits les faits critiqués, sans céder à la tentation de les juger a posteriori à la lumière d'éléments d'information et d'appréciation dont ne pouvaient disposer ceux qui avaient à prendre leur difficile décision."

(HvB Luik 29 oktober 1991)

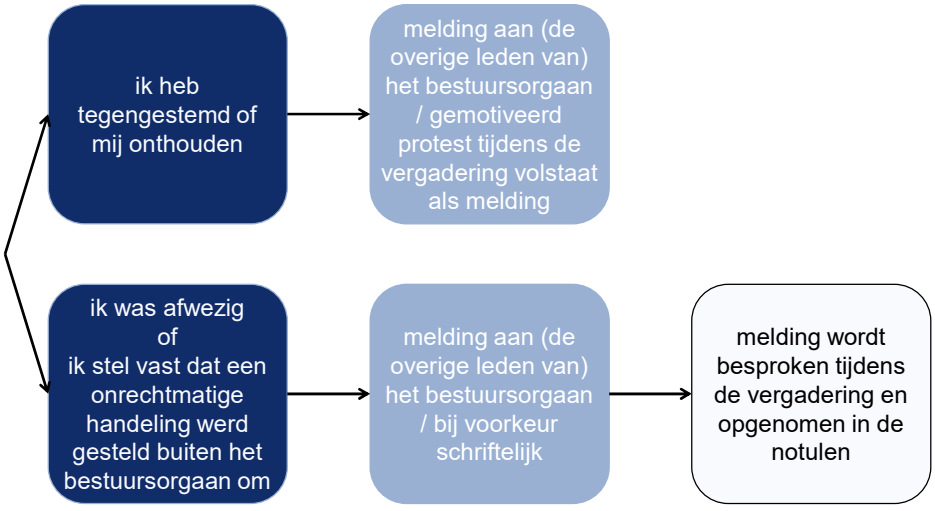
© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid

- hoofdelijkheid
  - indien het bestuursorgaan een college vormt: hoofdelijk aansprakelijk voor alle beslissingen of nalatigheden van het college (artikel 2:56, tweede lid)
  - zelfs indien geen college: in elk geval hoofdelijke aansprakelijkheid bij schending van de bepalingen van het WVV of de statuten (ook ten opzichte van derden) (artikel 2:56, derde lid)
  - versoepelde mogelijkheid van bevrijding (artikel 2:56, vierde lid): geen aansprakelijkheid voor fouten bedoeld in artikel 2:56, tweede en derde lid (= fouten waarvoor hoofdelijke aansprakelijkheid geldt) *indien*:
    - geen deel gehad aan de fout; én
    - mits melding aan (alle andere leden van) het bestuursorgaan (niet langer de AV)

© Eutelius - 24 oktober 2026

Bevrijding

© Eutelius - 24 oktober 2026

Interne/externe aansprakelijkheid

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Intern

- wie vordert ?
  - de vennootschap, ná beslissing AV
    - bij gebreke aan een voorafgaand besluit van de algemene vergadering is de vennootschapsvordering onontvankelijk (Cass. 25 september 2003)
    - de algemene vergadering kan de beslissing bekrachtigen, zonder dat dit afbreuk kan doen aan verworven rechten van derden, d.w.z. voordat een verjarings- of vervaltermijn is ingetreden (Cass. 13 januari 2003; HvB Gent 31 januari 2011; HvB Gent 12 september 2011) en voor er een vonnis is over de ontvankelijkheid van de procedure (HvB Brussel 21 februari 2017)
  - minderheidsvordering (zie hierna)
  - vanaf het faillissement: de curator – maar: (geldige) kwijting is tegenwerpelijk aan de curator
  - derden ? zijdelingse vordering

© Eubelius - 24 oktober 2026

Minderheidsvordering

- minderheidsaandeelhouders van BV, CV of NV kunnen bestuurders aansprakelijk stellen op voorwaarde dat zij (artikel 7:157 WVV):
  - op de dag, waarop AV zich uitspreekt over de kwijting
  - voldoen aan de toepasselijke drempel:
    - in de BV en CV: 10 % van de aandelen (artikel 5:104 en 6:89 WVV)
    - in de NV:
      - effecten bezitten, die minstens 1 % van de stemmen vertegenwoordigen, of
      - effecten bezitten die deel van kapitaal t.w.v. 1.250.000 EUR vertegenwoordigen
  - geen (geldige) goedkeuring kwijting

© Eutelius - 24 oktober 2026

Minderheidsvordering

- HvB Antwerpen 2 maart 2006: minderheidsvordering met succes ingesteld tegen bestuurders die het belang van de meerderheidsaandeelhouder boven dat van de vennootschap geplaatst hadden

© Eutelius - 24 oktober 2026

Extern

- wie vordert ?
  - schadelijder
  - vanaf het faillissement:
    - de curator voor collectieve schade – kwijting is niet tegenwerpelijk aan de curator
    - individuele schuldeiser voor individuele schade

© Eubelius - 24 oktober 2026

Een aantal vaak voorkomende fouten

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gewone bestuursfout

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – gewone bestuursfout

- voorbeelden:
  - nalaten maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen van de niet-uitvoering van een contract te beperken
  - het voeren van een te dure publiciteit
  - leningen verstrekken zonder zekerheden
  - het toestaan van abnormale voordelen aan een huurder of meer in het algemeen het aangaan van contracten tegen nadelige voorwaarden
  - zaakvoerder gebruikt visa-kaart voor persoonlijke doeleinden
  - onvoldoende toezicht uitoefenen op een orgaan van dagelijks bestuur of een directeur
  - nalaten een brandverzekering af te sluiten
  - nalaten de formaliteiten te verrichten voor de aanvraag van een subsidie, waarop de vennootschap recht heeft
  - absenteïsme op raden van bestuur
  - debiteuren niet diligent vervolgen
  - aangaan van verbintenissen (aankoop OG voor 1 mio) zonder redelijke zekerheid van het bekomen van financiering

© Eubelius - 24 oktober 2026

Schending WVV / statuten

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – schending van de statuten of het WVV

- grondslag ? schending van de statuten of het WVV (artikel 2:56, derde lid) – is meestal **resultaatsverbintenis**

- wie vordert ?
  - de vennootschap, ná beslissing AV
  - minderheidsvordering
  - vanaf het faillissement: de curator
  - derden

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – schending van de statuten of het WVV

- kwijting is slechts geldig indien schending specifiek vermeld werd in de oproeping (artikel 5:98, 6:83,7:149)
- enkel ten aanzien van de vennootschap
  - Cass. 18 juni 2021: "*De kwijting werkt enkel ten aanzien van de vennootschap. Zij doet geen afbreuk aan het recht van derden om een vordering in bestuursaansprakelijkheid in te stellen. De algemene opdracht van de curator bestaat erin de activa van de gefailleerde te gelde te maken en het provenu te verdelen. Wanneer de curator namens de boedel optreedt, oefent hij de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers uit. Uit het vorenstaande volgt* ***dat de kwijting niet aan de curator kan worden tegengeworpen wanneer hij ten behoeve van de gezamenlijke schuldeisers een vordering in bestuurdersaansprakelijkheid op grond van artikel 528 Wetboek van Vennootschappen instelt.***"

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – schending van de statuten of het WVV

- voorbeelden:
  - kapitaalvermindering zonder naleving van de wettelijke voorschriften
  - zichzelf een bezoldiging toekennen in strijd met de statuten
  - schending van het statutair voorwerp
  - weigering om de wettelijk voorgeschreven informatie te bezorgen aan de commissaris
  - onregelmatig register van aandelen op naam
  - inbreuken op statutaire bevoegdheidsbeperkingen bestuur

© Eubelius - 24 oktober 2026

Inbreuken in verband met de jaarrekening

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Jaarrekening

- inbreuken op boekhoudwetgeving, begaan bij vaststelling van jaarrekening
  - artikel 3:1 § 1, eerste lid: "*Het bestuursorgaan is verplicht elk jaar een inventaris op te maken **volgens de waarderingsregels bepaald door de Koning, evenals een jaarrekening in de vorm en met de inhoud bepaald door de Koning**. Die jaarrekening bestaat uit de balans, de resultatenrekening en de toelichting, en vormt een geheel.*

© Eubelius - 24 oktober 2026

Jaarrekening

De timing:

- artikel 3:1 § 1: (…) *"De jaarrekening moet binnen **zes maanden na de afsluitingsdatum van het boekjaar** ter goedkeuring worden voorgelegd aan de vennoten verenigd in vergadering of de algemene vergadering.*
  *Indien de jaarrekening niet binnen deze termijn aan de vennoten verenigd in vergadering of de algemene vergadering is voorgelegd, **wordt de door derden geleden schade, behoudens tegenbewijs, geacht voort te vloeien uit dit verzuim.**"*
- artikel 3:10: *"De jaarrekening moet door toedoen van het bestuursorgaan worden neergelegd bij de Nationale Bank van België.*
  *Deze neerlegging gebeurt **binnen dertig dagen nadat de jaarrekening is goedgekeurd**, en **ten laatste zeven maanden na de datum van afsluiting** van het boekjaar.*
  *Indien de jaarrekening niet werd neergelegd zoals bepaald in het tweede lid, **wordt de door derden geleden schade, behoudens tegenbewijs, geacht voort te vloeien uit dit verzuim.**"*

© Eubelius - 24 oktober 2026

Jaarrekening

- Cass. 18 september 2020: ook curator kan zich hierop beroepen: "*de bestuurder kan dit vermoeden weerleggen door het bewijs te leveren van de afwezigheid van het oorzakelijk verband tussen de door derden geleden schade en het bedoelde verzuim. De derde wordt aldus bevrijd van de bewijslast van dat oorzakelijk verband.*"
- HvB Antwerpen 12 januari 2023: ook voor een "pro forma bestuurder"
- HvB Gent 10 september 2018: geen weerlegging causaal vermoeden: "*niet het tijdstip van het ontslag is relevant (…) maar wel het ogenblik van niet uitbetalen van een correcte opzeggingsvergoeding, zelfs als het recht zelf op een ontslagvergoeding eerder is ontstaan.*"
- HvB Luik 6 februari 2018 en HvB Brussel 28 september 2018: niet ten aanzien van schuldeisers wiens vordering uit de wet voortvloeit

© Eubelius - 24 oktober 2026

Niet-naleving van de belangenconflicten-regeling

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Belangenconflicten (5:76, 6:64, 7:96)

- rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensrechtelijk belang
  - potentieel volstaat
  - niet: louter functioneel belang
- strijdig met vennootschapsbelang
  - = collectief winstbelang van alle aandeelhouders
- ⇒ procedure te doorlopen

© Eubelius - 24 oktober 2026

Procedure

- meldingsplicht alle relevante feiten
- aan bestuurders en commissaris
- notuleringsplicht
- openbaarmakingsplicht (jaarverslag)
- **geen deelname aan beraadslaging of stemming**

© Eubelius - 24 oktober 2026

Procedure

- meerdere bestuurders, niet alle conflict ⇒ beslissing wordt genomen door de bestuurder(s) zonder conflict
- alle bestuurders conflict ⇒ AV
- enige bestuurder ook enige aandeelhouder: mag zelf beslissen, maar aan te tekenen in stuk, samen met jaarrekening bekend te maken

© Eubelius - 24 oktober 2026

Niet-naleving

- indien niet nageleefd: vennootschap kan nietigheid vorderen + aansprakelijkheid bestuurders
  - HvB Antwerpen 6 april 2023: betaling van facturen van de eigen managementvennootschap
- zelfs indien procedure gevolgd, toch aansprakelijkheid indien voor (één van) hen onrechtmatig vermogensvoordeel ten nadele van de vennootschap

© Eubelius - 24 oktober 2026

Niet-naleving van de alarmbelprocedure

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – alarmbelprocedure – 2 drempels in de NV (7:228 WVV)

- wanneer ten gevolge van geleden verlies
- het nettoactief
- daalt beneden
  - ½ kapitaal (= geplaatst kapitaal)
  - ¼ Kapitaal (= geplaatst kapitaal)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – alarmbelprocedure – 3 drempels in de BV (5:153) en CV (6:119)

- wanneer het nettoactief negatief **is** geworden
- wanneer het nettoactief negatief **dreigt** te worden
- wanneer niet langer vaststaat dat de vennootschap, volgens redelijkerwijze te verwachten ontwikkelingen, in staat zal zijn om over een periode van minstens 12 maanden haar schulden te voldoen nadat ze opeisbaar zijn geworden

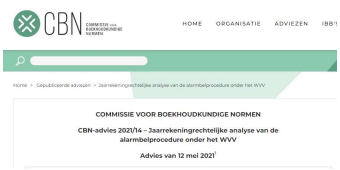

WVV – alarmbelprocedure – nettoactief

- definitie nettoactief in het WVV (5:142, lid 3, 6:115, lid 3 en 7:212, lid 2):
  - "*Onder nettoactief moet worden verstaan het totaalbedrag van de activa, verminderd met de voorzieningen, de schulden en, behoudens in uitzonderlijke gevallen te vermelden en te motiveren in de toelichting bij de jaarrekening, de nog niet afgeschreven bedragen van de oprichtings- en uitbreidingskosten en de kosten voor onderzoek en ontwikkeling.*" (5:142)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – alarmbelprocedure – nettoactief

- zie CBN-advies 2021/14 van 12 mei 2021

  "*Het is voor de Commissie vooralsnog **niet duidelijk wat in de praktijk een uitzonderlijk geval zou kunnen zijn** om bij de bedoelde berekening de nog niet afgeschreven bedragen van de oprichtings- en uitbreidingskosten en de kosten voor onderzoek en ontwikkeling niét in mindering te brengen.*"

  "*De Commissie merkt op dat de **uitbreidingskosten**, hoewel expliciet opgenomen in de Nederlandstalige versie van art. 5:142, lid 3 WVV voor de BV, art. 6:115 lid 3 WVV voor de CV en art. 7:212, lid 2 WVV voor de NV, niet worden vermeld in de Franstalige versie van 7:212, lid 2 WVV. De uitbreidingskosten zijn bovendien niet opgenomen onder de rekening 20 van het MAR.*"

  "*Het is sinds het KB van 18 december 2015 niet meer mogelijk om de kosten voor **onderzoek** te activeren. De verwijzing naar deze kosten in het WVV is dan ook bedoeld voor de vennootschappen waar er nog historisch geactiveerde kosten van onderzoek aanwezig zijn.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – de procedure

- procedure:
  - **STAP 1: schriftelijk verslag** van het bestuur: herstelmaatregelen, tenzij ontbinding wordt voorgesteld
    - *maar* als ontbinding wordt voorgesteld (artikel 2:71 WVV):

*"§ 2. Het **bestuursorgaan** licht het voorstel tot ontbinding toe in een **verslag** dat wordt vermeld in de agenda van de algemene vergadering die zich over de ontbinding moet uitspreken. Bij dat verslag wordt een **staat van activa en passiva** gevoegd, die niet meer dan drie maanden vóór de algemene vergadering die over het voorstel tot ontbinding moet besluiten is afgesloten. (…) De **commissaris** of, als er geen commissaris is, een door het bestuursorgaan aangewezen **bedrijfsrevisor** of een gecertificeerd **accountant** controleert deze staat, brengt daarover **verslag** uit en vermeldt inzonderheid of daarin een getrouw beeld wordt gegeven van de toestand van de vennootschap."*

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – de procedure

- **STAP 2:** AV moet **bijeenkomen** binnen twee maanden nadat
  - verlies werd vastgesteld of
  - krachtens wettelijke en statutaire bepalingen had moeten vastgesteld worden

- NB: HvB Gent 13 januari 2020: = "*resultaatsverbintenis*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

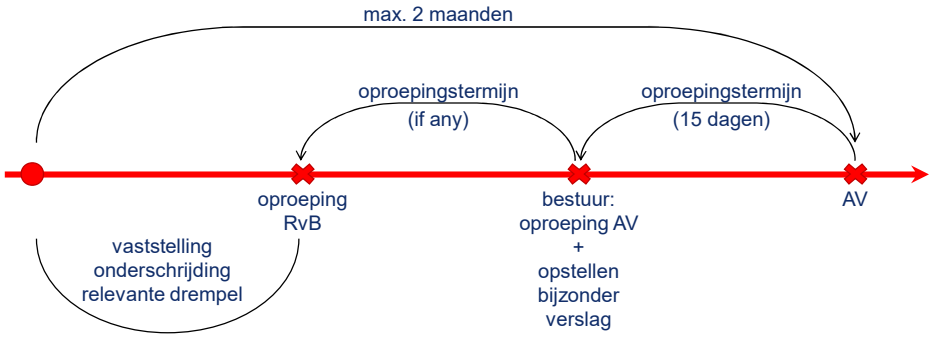
WVV – de procedure

- procedure:
  - agenda AV:
    - verslag RVB (indien er geen is: nietigheid beslissing AV)
    - ontbinding **of** in de agenda aangekondigde maatregelen om de continuïteit van de vennootschap te vrijwaren
      - indien in een **NV** nettoactief < ¼ maatschappelijk kapitaal: ontbinding is goedgekeurd door een vierde van de uitgebrachte stemmen, waarbij onthoudingen noch in de noemer noch in de teller worden meegerekend

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – de chronologie

© Eubelius - 24 oktober 2026

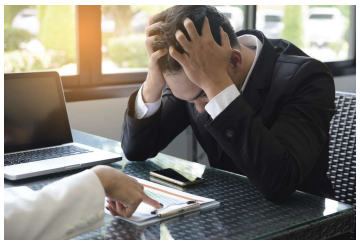
WVV – herhalen

- indien nageleefd, is het bestuursorgaan "*gedurende de twaalf maanden volgend op de aanvankelijke bijeenroeping niet meer verplicht de algemene vergadering om dezelfde reden opnieuw bijeen te roepen.*" (5:153 § 4, 6:119 § 4)
- "*In paragraaf 4 wordt bedoeld dat wanneer de procedure op grond van één van deze criteria (bijvoorbeeld: een dreigend negatief netto-actief) werd doorlopen, de procedure gedurende een periode van twaalf maanden niet meer op dezelfde grond moet worden gestart.* ***Wordt ook het andere criterium vóór het einde van de termijn van twaalf maanden evenwel geactiveerd (bijvoorbeeld: naast het netto-actief komt ook de liquiditeit van de vennootschap in gevaar), dan moet de alarmbelprocedure wel opnieuw worden nageleefd***." (*Parl St* Kamer 2018-2019, 3119/011, 46)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – aansprakelijkheid bestuur

- gevolgen bij niet naleving:
  - inbreuk op de wet = fout +
  - de door derden geleden schade wordt geacht uit het ontbreken van de bijeenroeping voort te vloeien = **weerlegbaar vermoeden**

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV– niet-naleving van de alarmbelprocedure

- *weerlegbaar* vermoeden
  - HvB Gent 13 januari 2020:
    - vermoeden speelt enkel indien AV niet is bijeengeroepen, niet indien verslag ontbreekt
    - wordt weerlegd door aan te tonen dat de schade een andere oorzaak heeft dan de niet-naleving van de alarmbelprocedure
- het vermoeden wordt **niet** weerlegd:
  - uit de beslissing van een laattijdig gehouden AV kan niet worden afgeleid dat een tijdig gehouden AV ook zou beslist hebben de activiteiten voort te zetten (Cass. 27 juni 2008)
  - "*La société c'est moi*" (HvB Gent 14 mei 2007, HvB Gent 23 april 2007)
  - er werden herstelmaatregelen genomen ná de datum waarop de AV had moeten bijeenkomen (Kh. Dendermonde 13 december 2006)
  - de bestuurder beroept zich op zijn goede trouw, op zijn gebrek aan opleiding en zijn vertrouwen in de boekhouder (HvB Bergen 22 maart 2010)
  - niet-naleving had hoe dan ook tot gevolg dat AV niet kon beslissen over ontbinding of herstelmaatregelen (HvB Antwerpen 12 januari 2023)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – niet-naleving van de alarmbelprocedure

- het vermoeden wordt **wél** weerlegd indien:
  - er wordt aangetoond dat de schade voortvloeit uit elementen die dateren van vóór het tijdstip waarop de algemene vergadering had moeten bijeengeroepen worden (HvB Brussel 15 november 2007)
    - NB: jaarverslag ≠ bijzonder verslag
  - de schuldeiser kon kennis nemen van de slechte financiële toestand van de vennootschap (via de neergelegde jaarrekening) en bleef toch leveren (HvB Gent 5 november 2007)
  - de fiscus heeft zelf een fout gemaakt die erin bestaat dat zij heeft nagelaten om stappen te ondernemen (HvB Luik 19 maart 2019)
  - de vennootschap was op het ogenblik waarop de alarmbelprocedure had moeten toegepast worden niet in staat om de betwiste fiscale schuld te voldoen – die betwisting met de fiscus zou zich op dezelfde wijze verder hebben voorgedaan indien men zou gekozen hebben voor een ontbinding (Orb. Luik (afd. Luik) 12 februari 2020)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – niet-naleving van de alarmbelprocedure

- schade ?
  - zowel collectieve als individuele schade
  - schade is enkel deze die ontstaan is na het ogenblik waarop de AV had moeten bijeenkomen (HvB Gent 23 april 2007 en 24 september 2007)
    - NB: verjaringstermijn (art. 2:143 WVV) begint te lopen op het ogenblik waarop AV had moeten bijeenkomen (Cass. 27 juni 2024 en Cass. 4 mei 2018)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – niet-naleving van de alarmbelprocedure

- beoordeling herstelmaatregelen ?
  - discretionaire bevoegdheid RvB (HvB Gent 17 maart 2008)
  - zie echter ook HvB Luik 27 november 2019: "*Il s'agit là de formules de style totalement creuses, qui outre le fait qu'elles ne rencontrent nullement le prescrit de l'article 332 du Code des sociétés, puisque l'appelante n'y expose pas concrètement les mesures qu'elle compte adopter en vue de redresser la situation financière de l'entreprise, dénotent une désinvolture coupable dans le chef de A.F.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV– niet-naleving van de alarmbelprocedure

- niet alleen bestuurders in het vizier …
  - Orb. Luik (afd. Namen) 26 januari 2021

    "*Lorsque, comme c'est très souvent le cas, le comptable ou l'expert-comptable se charge d'établir pour son client les projets de PV de l'organe de gestion et de l'AG, il a le devoir d'informer son client* ***(i) de la procédure à respecter lorsque son actif net est réduit à un montant inférieur à la moitié du capital social et (ii) des risques encourus en cas de non-respect de cette procédure.*** *Ce devoir de conseil est encore plus important, et étendu, lorsque, comme en l'espèce, les dirigeants du client du professionnel du chiffre ne sont pas rompus au droit et à la comptabilité et ont un niveau d'instruction particulièrement faible. (…)* »

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV– niet-naleving van de alarmbelprocedure

- Orb. Luik (afd. Namen) 26 januari 2021

  « *Il est en effet manifeste que les mentions « standard » et extrêmement sommaires figurant dans les PV établis par la SRL FIDUCIAIRE M. (« L'assemblée a pris connaissance de la baisse de l'actif net en dessous de 50 % de l'avoir social. L'assemblée décide de continuer l'activité ») sont totalement insuffisantes et que cette dernière ne pouvait, en tant que professionnel du chiffre mais à certains égards aussi du droit des sociétés (lorsque, comme en l'espèce, il y a des relations étroites entre le droit comptable et le droit des sociétés), s'en contenter.* ***Il est inadmissible qu'un professionnel du conseil, qui reconnait être chargé d'établir le PV d'une AG, rédige un tel document en sachant pertinemment, ou en ne pouvant à tout le moins pas légitimement ignorer, qu'à défaut de rapport spécial, (i) la décision de l'AG en question sera nulle et (ii) les dirigeants de son client encourront une responsabilité aggravée.***" ⇒ gehouden tot **80%** van de schadevergoeding waartoe de bestuurders worden veroordeeld

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – niet-naleving van de alarmbelprocedure

- dwingend recht:
  - verstrengen mag, versoepelen niet
  - in NV kan je voor beslissing tot ontbinding bij onderschrijding ¼ drempel geen strengere statutaire bepalingen inzake quorum en meerderheid voorzien (vgl. HvB Gent 25 juni 2007)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid bestuur BV bij uitkeringen

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – aansprakelijkheid bestuur BV bij uitkeringen

- afschaffing van *"kapitaal"* impliceert dat dit geen *"graadmeter"* meer kan zijn om uitkeerbare ruimte te bepalen
- twee testen bij uitkeringen (artikelen 5:142 en 5:143)
  - netto-actieftest: uitkering mag niet tot gevolg hebben dat netto-actief negatief wordt of kleiner wordt dan eventueel statutair onbeschikbaar gesteld ingebracht eigen vermogen en eventuele wettelijk of statutair onbeschikbaar gestelde reserves; en
  - liquiditeitstest: bestuursorgaan stelt vast dat vennootschap in staat zal blijven om schulden te voldoen naargelang die opeisbaar worden, dit gedurende periode van 12 maanden (*"volgens redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen"*) - besluit heeft pas uitwerking na vaststelling door bestuur van deze test
  - zie advies 2019/13 IBR en (nieuw) *ontwerp* advies CBN van 20 mei 2026

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – aansprakelijkheid bestuur BV bij uitkeringen

- liquiditeitstest - verslag bestuur
  - niet openbaar
  - doel: (i) zorgvuldigheid bestuur, (ii) informatie derden, en (iii) bewijsmateriaal
  - indien commissaris: nazicht boekhoudkundige en financiële gegevens
- hoofdelijke aansprakelijkheid bestuurders
- terugvordering onterecht gedane uitkeringen (ongeacht goede of kwade trouw) (artikel 5:144)
- strafsanctie (artikel 5:158, 3°)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gemeenrechtelijke foutaansprake-lijkheid

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gemeenrechtelijke foutaansprakelijkheid

- het oud BW regelde het volledige buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht via slechts zes artikelen (art. 1382 e.v. oud BW)
- de Wet van 28 april 2024 (BS 27 mei 2024) voegde Boek 6 "Buitencontractuele aansprakelijkheid" in het Burgerlijk Wetboek in
  - Boek 6 is in werking getreden op 1 januari 2025
- overgangsrecht
  - de nieuwe regels zijn van toepassing op feiten die zich voordoen vanaf de inwerkingtreding op 1 januari 2025

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gemeenrechtelijke foutaansprakelijkheid

- basisregel:
  - "*Eenieder is aansprakelijk voor de schade die hij door zijn fout aan een ander veroorzaakt.*" (artikel 6.5 BW, voorheen artikel 1382 BW)
    - fout, schade, causaal verband
    - artikel 6.6

      § 1. *De **fout** bestaat uit de schending van een wettelijke regel die een bepaald gedrag oplegt of verbiedt of van de algemene zorgvuldigheidsnorm die geldt in het maatschappelijk verkeer.*

      § 2. *De **algemene zorgvuldigheidsnorm** vereist een gedrag dat overeenkomt met dat van een voorzichtig en redelijk persoon in dezelfde omstandigheden geplaatst.*
- geldt ook voor bestuurders van vennootschappen
  - voorheen vaak niet aan de orde omwille van:
    - samenloopverbod in de verhouding tussen de vennootschap en de bestuurder
    - quasi-immuniteit van de bestuurder tegenover medecontractanten van de vennootschap
    - belangrijkste uitzondering: misdrijven

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gemeenrechtelijke foutaansprakelijkheid

- afschaffing samenloopverbod
  - uitgangspunt: co-existentie
    - indien een contractant in de uitvoering van het contract een onrechtmatige daad begaat, kan zijn medecontractant tegen hem zowel een contractuele als een buitencontractuele vordering instellen
    - behoudens wettelijke of contractuele afwijkingen
  - grondslag: artikel 6.3 §1 BW
  - nuance:
    - alle contractuele en wettelijke verweermiddelen kunnen ingeroepen worden tegen de buitencontractuele vordering
      - uitzondering:
        - opzettelijke fout
        - aantasting fysieke of psychische integriteit

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gemeenrechtelijke foutaansprakelijkheid

- afschaffing quasi-immuniteit
  - de medecontractant kan voortaan een buitencontractuele vordering instellen tegen de hulppersoon die door zijn contractpartij werd ingeschakeld voor de uitvoering van het contract (art. 6.3 § 2)
  - nuances:
    - afschaffing quasi-immuniteit, met dien verstande dat de hulppersoon:
      - zich kan beroepen op de verweermiddelen waarop zijn opdrachtgever zich bij samenloop kan beroepen
      - zich ook kan beroepen op de verweermiddelen die gelden in de contractuele relatie met zijn opdrachtgever (zelfde beperkingen als hiervoor)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gemeenrechtelijke foutaansprakelijkheid

- voorbeelden:
  - geen of laattijdige aangifte van het faillissement
  - voortzetting van een reddeloos verloren deficitaire onderneming:
    - voortzetting van een deficitaire onderneming is op zich niet foutief indien er redelijke kansen op herstel bestaan (vb. HvB Gent 25 januari 2010)
    - indien er geen redelijke kansen op herstel zijn: fout, in bepaalde omstandigheden zelfs een kennelijk grove fout
    - verplichting tot het doen van aangifte van faillissement:
      - artikel XX.102, lid 1 WER: "*De schuldenaar is verplicht, binnen een maand nadat hij heeft opgehouden te betalen, daarvan aangifte te doen ter griffie van de bevoegde rechtbank.*"
      - artikel XX.102, lid 4 WER: *"De verplichting tot aangifte is opgeschort vanaf de neerlegging van een verzoekschrift tot gerechtelijke reorganisatie en dit zolang de opschorting (…) duurt."*
      - MAAR: Orb. Gent 31 juli 2023: *"Terecht werpt de curator immers op dat de bestuurder geen immuniteit van aansprakelijkheid verkrijgt tegen bestuursfouten wanneer hij een procedure gerechtelijke reorganisatie voert. (…) Onder leiding van verweerder heeft de gefailleerde dus kennelijk verder misbruik gemaakt van de geduldige schuldeisers, en zich verder onrechtmatig en duur krediet verschaft. Naar oordeel van de rechtbank maakt deze handelswijze, niettegenstaande de toegekende reorganisatieprocedures, een kennelijk grove fout uit die heeft bijgedragen tot het faillissement."* (vgl.: Orb. Leuven 31 juli 2023 en idem 9 februari 2023)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gemeenrechtelijke foutaansprakelijkheid

- voorbeelden:
  - verbintenissen aangaan die de vennootschap kennelijk niet zal kunnen nakomen
  - volgehouden niet-naleving van fiscale verplichtingen (HvB Antwerpen 10 januari 2013: "*Door de vennootschap systematisch over een lange termijn de fiscale betalingsverplichtingen te laten miskennen hebben de bestuurders een fout begaan in de zin van artikel 1382 BW.*")

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gemeenrechtelijke foutaansprakelijkheid

- Cass. 9 januari 2024:

"*De betaling van een zelfs opeisbare schuldvordering op een rechtspersoon kan voor de bestuurder van die rechtspersoon het misdrijf van misbruik van vennootschapsgoederen opleveren, wanneer die betaling is gedaan met het in artikel 492bis Strafwetboek bepaalde bedrieglijk opzet en zij een betekenisvol nadeel berokkent aan de vermogensbelangen van de rechtspersoon en die van zijn schuldeisers of vennoten. Dat laatste kan het geval zijn* ***wanneer ingevolge die betaling en de daarvoor vereiste verkoop van bepaalde activa van de rechtspersoon, diens actief dat strekt tot onderpand voor de betaling van de andere schuldeisers vermindert en er te zijnen laste een bijkomende, bedrijfsmatig onverantwoorde schuld wordt gecreëerd, terwijl hij in financiële moeilijkheden verkeert****. Dat de betaling van de schuldvordering het boekhoudkundig vermogen van de rechtspersoon niet aantast omdat daardoor het passief in gelijke mate daalt met het actief en de rechtspersoon dus formeel niet verarmt, is daarbij niet bepalend.*"

"*Wanneer de bestuurder van een rechtspersoon diens actief bedrieglijk te gelde maakt om de opbrengst daarvan te* ***betalen aan een schuldeiser die hij in het licht van de ernstige financiële moeilijkheden van de rechtspersoon vóór de andere schuldeisers in dezelfde rang wil betalen*** *en de niet-betaalde schuldeisers daardoor schade lijden ingevolge de vermindering van het onderpand waarop zij hun niet-betaalde schuldvorderingen kunnen uitwinnen, dan kan de schade van die schuldeisers niet enkel bestaan in de krenking van hun rechtmatig belang op spoedige betaling en de daaruit voortvloeiende kosten en schade, maar ook in de vermindering van het hen uit te keren dividend uit de boedel van de vervolgens failliet verklaarde rechtspersoon.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

Gemeenrechtelijke foutaansprakelijkheid – “afgeleide oprichtersaansprakelijkheid”

- HvB Gent 23 oktober 2023
  - BV die een andere BV opricht wordt als oprichter aansprakelijk gesteld
  - “*Door als zaakvoerder van BV D.C., namens deze vennootschap de BV V. op te richten waarvan het maatschappelijk kapitaal bij de oprichting kennelijk ontoereikend was voor de normale uitoefening van de voorgenomen bedrijvigheid over ten minste twee jaar, heeft D.C. volgens het Hof niet gehandeld als een normaal vooruitziende zaakvoerder geplaatst in dezelfde omstandigheden. Deze oprichtersaansprakelijkheid van BV D.C. is hem als zaakvoerder/bestuurder van BV D.C. toerekenbaar.*”

© Eubelius - 24 oktober 2026

GRAYDONcreditsafe

leeftijdsgroep	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0-4 jaar/ans	36,40%	35,80%	35,74%	35,79%	36,00%	35,11%	33,32%	37,39%	41,36%	39,65%	32,39%
5-9 jaar/ans	26,80%	26,62%	27,03%	27,01%	26,69%	25,52%	25,02%	26,20%	24,83%	26,46%	32,71%
10-14 jaar/ans	13,07%	12,67%	13,32%	13,84%	14,27%	13,53%	13,92%	12,42%	12,05%	11,79%	12,56%
15-19 jaar/ans	7,84%	8,79%	8,26%	8,08%	7,59%	7,98%	9,13%	7,93%	7,50%	7,88%	7,39%
20-24 jaar/ans	6,63%	6,67%	6,20%	5,90%	5,89%	6,40%	6,00%	5,61%	4,24%	4,66%	4,71%
25+ jaar/ans	9,25%	9,45%	9,46%	9,38%	9,57%	11,46%	12,62%	10,44%	10,01%	9,55%	10,24%

© Eubelius - 24 oktober 2026

Quid exoneratiebeding (artikel 2:58 WVV) ?

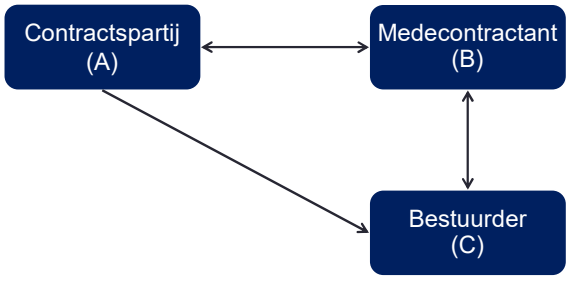
- artikel 2:58 WVV:

"De aansprakelijkheid van een lid van een bestuursorgaan of dagelijks bestuurder kan niet verder worden beperkt dan vermeld in artikel 2:57.
De rechtspersoon, zijn dochtervennootschappen of de door hem gecontroleerde entiteiten mogen de in het eerste lid vermelde personen niet vooraf exonereren of vrijwaren voor hun aansprakelijkheid jegens de rechtspersoon of jegens derden.
Elke bepaling in de statuten, in een overeenkomst of een eenzijdige wilsuiting die strijdig is met de bepalingen van dit artikel wordt voor niet geschreven gehouden."

© Eubelius - 24 oktober 2026

Quid exoneratiebeding (artikel 2:58 WVV) ?

- *Kunnen rechtspersonen in een overeenkomst met een derde (het hoofdcontract) de buitencontractuele aansprakelijkheid van de hulppersoon-bestuurder uitsluiten ?*

© Eubelius - 24 oktober 2026

Quid exoneratiebeding (artikel 2:58 WVV) ?

- Vananroye
  - vrijwarings- en exoneratieverbod geldt enkel in de verhouding vennootschap - bestuurder
  - geen betrekking op foutief handelen ten overstaan van derden dat niet als foutief ten aanzien van de vennootschap wordt beschouwd
- Bruloot en Maresceau
  - uitgangspunt: artikel 2:58 WVV blijft integraal overeind en belet dat rechtspersonen hun bestuurders rechtstreeks exonereren of vrijwaren tegen buitencontractuele aansprakelijkheid, zowel ten opzichte van de rechtspersoon als ten opzichte van derden.
  - nuance: als de rechtspersoon zichzelf (geldig) exonereert in de hoofdovereenkomst kan dit ook door de bestuurder worden ingeroepen

© Eubelius - 24 oktober 2026

Quid exoneratiebeding (artikel 2:58 WVV) ?

- **Vraag** nr. 5 van de heer S. Matheï, Kamer 2024-2025, 27 maart 2025, QRVA 56 008, 81-83:

> "*Kan in het contract tussen een derde en de vzw of vennootschap een clausule worden voorzien die de bestuurder totaal uitsluit van buitencontractuele aansprakelijkheid vanuit de contractpartij? Dit zou logisch zijn want een exoneratie op dit vlak tast de relatie tussen bestuurder en vzw of rechtspersoon niet aan en bijgevolg zijn de bepalingen uit het WVV op de relatie tussen bestuurder en vzw of rechtspersoon niet van toepassing.*"

> "*Kan in de relatie vzw of vennootschap en bestuurder een exoneratie voor aansprakelijkheid van de bestuurder worden opgenomen? Hiervoor zou men zich kunnen baseren op het feit dat men aanneemt dat artikel 2:57 WVV niet van toepassing is op de rechtstreekse aansprakelijkheid van bestuurders jegens contractuele schuldeisers van de vzw/vennootschap (aangezien het nieuwe BW pas later werd ingevoerd). Indien ja, kan die exoneratie dan ook gebeuren in de statuten van de vzw of vennootschap?*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

Quid exoneratiebeding (artikel 2:58 WVV) ?

Antwoord van de Minister van Justitie:

"Niettemin laat deze regel toe dat als de rechtspersoon zichzelf geldig exonereert in zijn overeenkomst met de derde, dit ook door de bestuurder kan worden ingeroepen als die derde zich buitencontractueel tot hem richt.

Daarentegen verzet artikel 2:58 WVV zich tegen de bepaling dat rechtspersonen ten behoeve van hun bestuurders in hun overeenkomsten met derde partijen in ruimere exoneratiebedingen voorzien dan deze die worden afgesproken in de verhouding tot de rechtspersoon zelf."

© Eubelius - 24 oktober 2026

Boek XX

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

De “nieuwe” aansprakelijkheidsregels uit Boek XX

- ratio – zie Kornhaas (HvJ 10 december 2015)
- toepassingsgebied: **alle** ondernemingen, met uitzondering van natuurlijke personen die een zelfstandige beroepsactiviteit uitoefenen

© Eubelius - 24 oktober 2026

Boek XX: de kennelijk grove fout

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

De kennelijk grove fout (XX.225 WER)

- welke ondernemingen ? alle ondernemingen, ongeacht hun rechtsvorm (met uitzondering van natuurlijke personen)
  - uitzondering voor de kleine ondernemingen (gemiddelde omzet < 620.000 (excl. BTW) in de drie jaar voor het faillissement, balanstotaal laatste boekjaar < 370.000,01)
  - Cass. 2 december 2021: "*Uit de samenhang van deze wetsbepalingen volgt dat* ***de zaakvoerder dient te bewijzen dat de in artikel 265, tweede lid, Wetboek van Vennootschappen bedoelde drempels niet zijn overschreden*** *zodat artikel 265, eerste lid, Wetboek van Vennootschappen niet op hem kan worden toegepast. Het onderdeel dat ervan uitgaat dat de curator dient te bewijzen dat de gefailleerde vennootschap de drempels van artikel 265, tweede lid, Wetboek van Vennootschappen overschrijdt, berust op een onjuiste rechtsopvatting en faalt bijgevolg naar recht.*" – zie ook HvB Luik 25 juni 2019 (waar de vereiste van een bewijskrachtige boekhouding wordt beklemtoond)
  - Cass. 1 juni 2023: uitzondering kan niet toegepast worden op basis van een JR die na het faillissement werd opgesteld en die niet werd goedgekeurd door de AV en niet werd neergelegd bij NBB
- wie ? de curator of een schuldeiser
  - curator heeft wel voorrang en kan zich de procedure toe-eigenen

© Eubelius - 24 oktober 2026

De kennelijk grove fout

- tegen wie ? huidige of gewezen bestuurders in de ruime zin
  - HvB Luik 4 april 2023 : **feitelijk bestuurder** = het stellen van i) positieve daden ii) van bestuur waarmee de feitelijk bestuurder beslist over het commercieel, financieel en operationeel lot van de onderneming en dat iii) in alle vrijheid en onafhankelijkheid – bewijslast bij de curator

© Eubelius - 24 oktober 2026

De kennelijk grove fout

- grondslag: kennelijk grove fout die bijgedragen heeft tot het faillissement
  (≠ rechtstreeks oorzakelijk verband tussen kennelijk grove fout en faillissement)
  - ernstige fiscale fraude
  - Cass. 9 oktober 2020: schending belangenconflictenregeling kan een kennelijk grove fout zijn

© Eubelius - 24 oktober 2026

De kennelijk grove fout

- voorbeelden van kennelijk grove fout:
  - HvB Luik 20 februari 2018: bestuur quasi onmiddellijk na oprichting in handen geven van een feitelijk bestuurder (zoon) = kennelijk grove fout
  - HvB Antwerpen 22 februari 2018: **partiële splitsing** kan een kennelijk grove fout uitmaken
  - HvB Luik 25 juni 2019: “papieren bestuurder” = kennelijk grove fout
  - Orb. Luik (afd. Luik) 12 februari 2020: afwezigheid van boekhouding = kennelijk grove fout (maar: heeft niet bijgedragen tot het faillissement – vanaf het ogenblik waarop boekhouding niet meer is bijgehouden, is het passief niet significant toegenomen)

© Eubelius - 24 oktober 2026

De kennelijk grove fout

- HvB Gent 22 juni 2020: lichtzinnige kredietverstrekking aan insolvabele groepsvennootschappen = kennelijk grove fout, maar niet in hoofde van de bestuurders die geen overzicht hadden op de situatie van de groep – ook miskenning specialiteitsbeginsel in het raam van een (mislukt) collectief akkoord = kennelijk grove fout
- Orb. Fr. Brussel 23 mei 2023: totale verwaarlozing van het mandaat en de vennootschap
- HvB Bergen 26 juni 2023: schending belangenconflicten en het doen van uitgaven die niet in verhouding staan tot de financiële mogelijkheden van de vennootschap
- Orb. Gent, afd. Brugge 4 december 2023: het toekennen van leningen aan andere vennootschappen in de wetenschap, of minstens met het risico, dat deze niet zouden kunnen worden terugbetaald, is een kennelijk grove fout – geldt a fortiori wanneer er geen garanties voorzien zijn

© Eubelius - 24 oktober 2026

De kennelijk grove fout

- Cass. 23 mei 2024 (over artikel 265 §1 W.Venn.):

  "Anders dan het subonderdeel aanvoert, ***kan een voorstel van een bestuurder tot uitkering van dividenden en tantièmes een kennelijk grove fout uitmaken*** *in de zin van voormeld artikel, ook al blijft dat voorstel binnen de kwantitatieve beperkingen van de vennootschapswetgeving die strekken tot kapitaalbescherming.*
  (…)

  Anders dan het subonderdeel nog aanvoert, ***sluit de omstandigheid dat het door de bestuurder gedane voorstel tot winstuitkering samen met de jaarrekening is goedgekeurd door de algemene vergadering van de vennootschap die dienovereenkomstig heeft beslist tot uitbetaling van dividenden en tantièmes en vervolgens kwijting heeft verleend aan de bestuurder, de aansprakelijkheid van de bestuurder wegens kennelijke grove fout met toepassing van voormeld artikel niet uit.****"*

© Eubelius - 24 oktober 2026

De kennelijk grove fout

- Cass. 20 juni 2025: *"Het feit dat de handeling die als kennelijk grove fout wordt gekwalificeerd, dateert van na de datum van staking van betaling zoals deze bij het faillissementsvonnis of een navolgend vonnis werd vervroegd, sluit niet uit dat deze handeling heeft bijgedragen tot het faillissement."*

© Eubelius - 24 oktober 2026

De kennelijk grove fout

- wat ? netto-passief, *geheel of gedeeltelijk*
  - vgl. Cass. 12 oktober 2018 (over artikel 530 § 1 W.Venn.): "*De schuldeiser die een vordering op grond van artikel 530, § 1, tweede lid, Wetboek van Vennootschappen instelt, komt niet op voor de vergoeding van individuele schade, maar voor zijn* ***aandeel in de collectieve schade****. Dit aandeel in de collectieve schade houdt geen verband met de contractuele schade die een schuldeiser lijdt naar aanleiding van een door de gefailleerde vennootschap niet-nagekomen verbintenis.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

De kennelijk grove fout

- voor wie ?
  - bij vermindering actief: opbrengst wordt verdeeld met inachtneming van de wettige redenen van voorrang
  - bij vermeerdering passief: opbrengst wordt evenredig verdeeld over alle schuldeisers
- wanneer de persoon die hoofdelijk aansprakelijk gesteld wordt, een beoefenaar is van een vrij beroep, ontvangt orde of instituut een kopie van het vonnis

© Eubelius - 24 oktober 2026

Boek XX: aansprakelijkheid voor onbetaalde RSZ-schulden

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Onbetaalde RSZ-schulden (XX.226 WER)

- welke ondernemingen ? alle ondernemingen, géén uitzonderingen
- wie ? curator of RSZ
- tegen wie ? huidige of gewezen bestuurders in de ruime zin

© Eubelius - 24 oktober 2026

Onbetaalde RSZ-schulden

- grondslag: objectieve aansprakelijkheid voor RSZ-schulden indien de bestuurder in de 5 jaar voor het faillissement betrokken geweest is bij minstens 2 faillissementen of vereffeningen waarbij RSZ-schulden onbetaald gebleven zijn, mits ook daar (gewezen) bestuurder ten tijde van faillissement
  - Cass. 7 april 2017: "*Wanneer zij betrokken zijn bij een faillissement met schulden ten aanzien van een inningsorganisme van de sociale zekerheidsbijdragen dat eveneens wordt uitgesproken op de datum van het faillissement van de vennootschap waarvan de sociale schulden het voorwerp uitmaken van de in artikel 265, § 2, eerste lid, Wetboek van Vennootschappen bedoelde aansprakelijkheid, wordt het eerstgenoemde faillissement voor de toepassing van artikel 265, § 2, eerste lid, Wetboek van Vennootschappen geacht zich te hebben voorgedaan in de periode van vijf jaar voorafgaand aan het laatstgenoemde faillissement.*"
    - vervolg: HvB Gent 24 december 2018: goede trouw kan leiden tot beperking, maar is hier niet aan de orde
  - Cass. 16 februari 2023: "*L'implication d'une personne dans la faillite d'une société entraînant des dettes de cotisations sociales se déduit de sa seule qualité d'administrateur ou de gérant, de droit ou de fait, de cette société, quel que soit son rôle dans la survenance de la situation d'insolvabilité ou des dettes de cotisations sociales.*''

© Eubelius - 24 oktober 2026

Onbetaalde RSZ-schulden

- Cass. 6 maart 2025: «*L'implication d'une personne dans la faillite d'une société entraînant des dettes de cotisations sociales se déduit de sa seule qualité d'administrateur ou de gérant, de droit ou de fait, de cette société, lors même qu'elle n'a plus cette qualité lors de la déclaration de faillite de celle-ci.* »

- wat ? RSZ-schulden, geheel of gedeeltelijk
  - Cass. 1 februari 2019: niet die van het eerste en het tweede faillissement

© Eubelius - 24 oktober 2026

Onbetaalde RSZ-schulden

- PM: objectieve aansprakelijkheid houdt geen schending van de Grondwet in:
  - GwH 17 september 2009 (art. 530 § 2) en 29 maart 2012 (art. 265 § 2), mits men aanvaardt dat de rechtbank beschikt over "*eenzelfde beoordelingsbevoegdheid als de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en de curator*"
  - GwH 8 mei 2014 (art. 265 § 2) en 25 september 2014 (art. 265 § 2 en art. 409 § 2), ervan uitgaand dat de rechter "*bij het bepalen van de omvang van de bedragen waartoe de zaakvoerder of bestuurder gehouden is, derhalve rekening [kan] houden met het gegeven of deze al dan niet* ***te goeder trouw*** *was.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

Onbetaalde RSZ-schulden

- PM: objectieve aansprakelijkheid houdt geen schending van de Grondwet in:
  - Cass. 24 maart 2016: "*De goede trouw van de bestuurders of de gewezen bestuurders is niet relevant om te bepalen of zij al dan niet persoonlijk aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de socialezekerheidsbijdragen. De rechter kan met **de goede trouw** wel rekening houden bij het bepalen van de omvang van de bedragen waartoe deze bestuurders of gewezen bestuurders gehouden zijn.*"
  - Cass. 31 mei 2019: "*De rechter, die dient te oordelen of de wettelijke voorwaarden voor de persoonlijke en hoofdelijke aansprakelijkheid zijn vervuld, kan nagaan of er, in geval van de herhaalde betrokkenheid bij faillissementen met socialezekerheidsschulden, sprake is van een dergelijk procedé van frauduleuze herhaling en kan bij het bepalen van de omvang van de bedragen waartoe de bestuurder en de gewezen bestuurder gehouden zijn, derhalve rekening houden met het gegeven of zij al dan niet te goeder trouw waren.*"
  - Cass. 18 juni 2020: "*De rechter bepaalt onaantastbaar in feite de omvang van de gehoudenheid van de bestuurder. Het Hof beschikt niettemin over een marginaal toetsingsrecht ter zake van de evenredigheid tussen de inbreuk en de gehoudenheid van de bestuurder.*" (…) "*Door op grond hiervan de gehoudenheid van de verweerders te herleiden tot 1 euro, verantwoorden de appelrechters hun beslissing naar recht.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

Onbetaalde RSZ-schulden

- Cass. 19 november 2019: "*Deze wetsbepalingen* [265 § 2 W. Venn. en XX.226 WER] *staan niet eraan in de weg dat die personen op grond van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de schade veroorzaakt door het door hun fout onbetaald blijven van de bedoelde sociale zekerheidsbijdragen.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

Boek XX: wrongful trading

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Wrongful trading (XX.227 WER)

- welke ondernemingen ? alle ondernemingen
  - uitzondering voor vzw's, ivzw's en stichtingen die een vereenvoudigde boekhouding voeren (XX.227 § 5) (maar dus *niet* voor andere kleine ondernemingen)
- wie ? alléén de curator
- tegen wie ? huidige of gewezen bestuurders in de ruime zin
- grondslag: het bestaan van een netto-passief en van een fout die beantwoordt aan de volgende voorwaarden:
  - op enig ogenblik voor het faillissement weten (of moeten weten) dat er kennelijk geen redelijk vooruitzicht is om de onderneming of haar activiteiten te behouden en een faillissement te vermijden
  - hoedanigheid van bestuurder in de ruime zin hebben
  - vanaf het ogenblik van die (vermoede) kennis niet handelen zoals een normaal voorzichtig en zorgvuldig bestuurder in dezelfde omstandigheden zou hebben gehandeld
- Orb. Gent (afd. Kortrijk) 16 februari 2021: beoordeling *ex ante*, loutere vaststelling dat de vennootschap nooit winst heeft geboekt is niet voldoende, bewijslast bij curator

© Eubelius - 24 oktober 2026

Wrongful trading

- wat ? netto-passief, geheel of gedeeltelijk
  - Orb. Leuven 31 juli 2023: aansprakelijkheid voor de aangroei van het passief vanaf het ogenblik dat de zaakvoerder had moeten inzien dat de vennootschap verloren was – vennootschap niet meer in staat om het reorganisatieplan uit te voeren en beëindiging handelshuur aangekondigd
  - Orb. Gent (afd. Dendermonde) 15 mei 2023: overdracht volledige handelszaak na ontdekking fiscale fraude door de fiscus – sterfhuisconstructie leidt tot toepassing van artikel XX.227 en aansprakelijkheid voor het volledige passief – **overnemer** op grond van artikel 1382 BW hoofdelijk aansprakelijk

© Eubelius - 24 oktober 2026

Wrongful trading

- voor wie ?
  - bij vermindering actief: opbrengst wordt verdeeld met inachtneming van de wettige redenen van voorrang
  - bij vermeerdering passief: opbrengst wordt evenredig verdeeld over alle schuldeisers
- wanneer de persoon die hoofdelijk aansprakelijk gesteld wordt, een beoefenaar is van een vrij beroep, ontvangt orde of instituut een kopie van het vonnis

© Eubelius - 24 oktober 2026

Wrongful trading

- voorbeelden wrongful trading
  - huurschuld dermate hoog dat deze schuld alleen al duidelijk maakt dat er geen kans op herstel is (Orb. Gent (afd. Dendermonde) 7 november 2022)
  - duidelijk onvermogen om zorgvuldig te besturen door fiscale inbreuken, geen boekhouding, niet-neergelegde jaarrekeningen – ook kennelijk grove fout in de zin van art. XX.225 (Orb. Gent (afd. Gent) 28 maart 2023)
  - een blijvende zoektocht naar nieuwe activiteiten kan op zich ook een verderzetting van een kennelijk reddeloos verloren onderneming zijn, ook als er geen daadwerkelijke activiteit wordt uitgeoefend (Orb. Gent (afd. Gent) 6 mei 2025)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Wrongful trading – toepasselijkheid in de tijd

- Cass. 14 februari 2025: "*Krachtens artikel 76, eerste lid, van de Wet van 11 augustus 2017 houdende invoeging van Boek XX "Insolventie van ondernemingen" in het Wetboek van economisch recht, en houdende invoeging van definities eigen aan Boek XX en van de rechtshandhavingsbepalingen eigen aan Boek XX in het Boek I van het Wetboek van economisch recht, zijn de bepalingen van Boek XX WER in werking getreden op 1 mei 2018. Krachtens artikel 72, eerste lid, van voormelde wet zijn de bepalingen van die wet toepasselijk op insolventieprocedures geopend vanaf de inwerkingtreding van deze wet.*
Uit de samenhang van deze bepalingen volgt dat een vennootschapsbestuurder aansprakelijk is voor het voortzetten van een kennelijk verloren deficitaire onderneming indien deze fout voortduurde na de inwerkingtreding van artikel XX.227 WER. De omstandigheid dat de fout een aanvang nam voor de inwerkingtreding van deze bepaling, doet daaraan niet af. (…) ***De appelrechter die aldus oordeelt dat de aan de eiser verweten fout heeft voortgeduurd tot na 1 mei 2018, datum van inwerkingtreding van artikel XX.227 WER, verleent aan deze wetsbepaling geen terugwerkende kracht en past deze niet toe op feiten die dateren van voor de inwerkingtreding ervan***."

© Eubelius - 24 oktober 2026

Boek XX: beroepsverbod

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Beroepsverbod

- XX.229. § 2. Indien blijkt dat de gefailleerde of de bestuurders en de zaakvoerders van de gefailleerde rechtspersoon, zonder wettig verhinderd te zijn, hebben verzuimd de verplichtingen gesteld bij **artikel XX.146** na te leven, kan de insolventierechtbank of de ondernemingsrechtbank te Brussel, wanneer het faillissement is uitgesproken in het buitenland, aan deze personen bij een met redenen omkleed vonnis het **verbod** opleggen om persoonlijk of door toedoen van een tussenpersoon, de functie van bestuurder, commissaris of zaakvoerder in een rechtspersoon, **enige functie waarbij macht wordt verleend om een rechtspersoon te verbinden**, de functie van persoon belast met het bestuur van een vestiging in België bedoeld in artikel 2:149 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen of het beroep van effectenmakelaar of correspondenteffectenmakelaar uit te oefenen. […]

  Artikel XX.146: "*De gefailleerde of de zaakvoerders en bestuurders van de gefailleerde rechtspersoon zijn gehouden gevolg te geven aan alle oproepingen die zij ontvangen van de rechter-commissaris of van de curatoren, verstrekken hen alle vereiste inlichtingen op het ogenblik van het faillissement dan wel na het faillissement en schrijven zich in het register in met een elektronisch adres waarvoor zij zelf instaan en waarop zij alle kennisgevingen en berichten kunnen ontvangen. De gefailleerde of de zaakvoerders en bestuurders van de gefailleerde rechtspersoon zijn verplicht de curatoren elke adreswijziging mede te delen of elke wijziging van hun elektronisch adres. Als dit niet gedaan wordt, zijn de oproepingen geacht geldig te zijn verricht op het laatste adres aan de curatoren medegedeeld.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

Beroepsverbod

§ 4. Daarenboven kan de ondernemingsrechtbank die het faillissement van de rechtspersoon heeft uitgesproken, of de insolventierechtbank te Brussel wanneer het in het buitenland is uitgesproken, indien blijkt dat **een kennelijk grove fout van een van de personen, krachtens paragraaf 3 gelijkgesteld met de gefailleerde, heeft bijgedragen tot het faillissement, aan deze persoon bij een met redenen omkleed vonnis het verbod opleggen om persoonlijk of door een tussenpersoon, functie uit te oefenen waarbij macht wordt verleend om een rechtspersoon te verbinden**.

(…)

§ 6. De rechtbank kan het verbod voorwaardelijk opleggen voor een duur van drie jaar of de uitspraak opschorten voor een zelfde duur. De rechtbank bepaalt de voorwaarden waaraan de opschorting of het uitstel onderworpen zijn.

GwH 19 september 2024: geen schending van de Grondwet (wettigheidsbeginsel in strafzaken)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Beroepsverbod

- XX.230. De verbodsbepaling bedoeld in dit hoofdstuk kan opgelegd worden door de insolventierechtbank **op vordering van het openbaar ministerie, van de curator, of van een schuldeiser die niet werd betaald in het kader van het faillissement.**

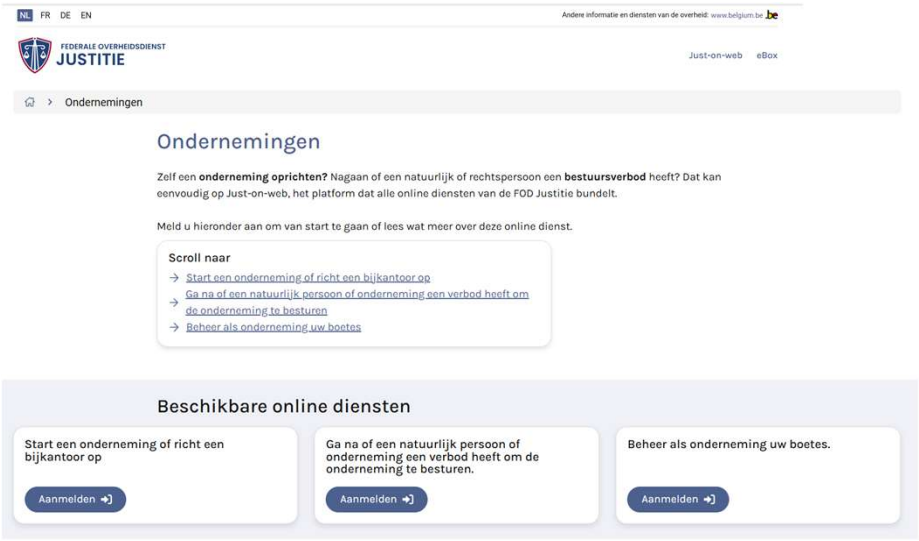
  Onverminderd artikel XX.171, worden de gefailleerde of een van de personen krachtens artikel XX.229 gelijkgesteld met de gefailleerde, opgeroepen per tegensprekelijk verzoekschrift voor de insolventierechtbank. De griffier geeft er kennis van aan de verweerder en in voorkomend geval, aan de curator als het verzoekschrift niet door de curator is neergelegd.

  De termijn om te verschijnen is acht dagen.

MvT 95: *"Dit artikel, dat artikel XX.230 van het WER wijzigt, beoogt het geval waarin de faillissementsrechtbank zich bij de sluiting niet over een eventueel verbod heeft uitgesproken. Het openbaar ministerie, de curator (van wie de opdracht aldus kan worden verlengd) of een schuldeiser kunnen de gefailleerde of de gelijkgestelde personen oproepen voor de rechtbank bij een verzoekschrift op tegenspraak. Het verzoekschrift wordt neergelegd op de griffie en niet in het register."*

© Eubelius - 24 oktober 2026

Beroepsverbod

© Eubelius - 24 oktober 2026

Verklaring van nieuwe bestuurder

- bij benoeming van een bestuurder moet, samen met de akte van benoeming, een schriftelijke verklaring worden neergelegd waarin wordt bevestigd dat geen enkel rechtscollege van een EER-lidstaat een beroepsverbod heeft uitgesproken
- grondslag: art. 6 wet van 4 mei 2023 betreffende het Centraal register van bestuursverboden

© Eubelius - 24 oktober 2026

Bijzondere verklaring in toepassing van de wet betreffende het Centraal register van bestuursverboden van 4 mei 2023

Naam :
Rechtsvorm :
Ondernemingsnr :
Zetel :
RPR :

Vertegenwoordigd door (1)

.....
.....
.....

Verklaart/verklaren hierbij, in toepassing van artikel 13 van de wet betreffende het Centraal register van bestuursverboden van 4 mei 2023, dat tegen de hierna vermelde persoon/personen

Naam – voornaam – rijksregisternummer	Hoedanigheid (2)

geen veroordeling werd uitgesproken door een rechtscollege van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte tot een verbod dat soortgelijk is aan één van de hierna vermelde verboden zoals opgenomen in artikel 6 van de wet van 4 mei 2023 bedoelde verboden:

1° het verbod een werkzaamheid of een functie uit te oefenen overeenkomstig de artikelen 1, 1bis en 2 van het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 betreffende het rechterlijk verbod aan bepaalde veroordeelden en gefailleerden om bepaalde functies, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen;
2° het verbod een werkzaamheid of een functie uit te oefenen overeenkomstig artikel 3quater van het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 betreffende het rechterlijk verbod aan bepaalde veroordeelden en gefailleerden om bepaalde functies, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen, en het verbod aan gefailleerden of daarmee gelijkgestelde personen om bepaalde functies, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen overeenkomstig artikel XX.229 van het Wetboek van economisch recht.

Aldus opgemaakt en getekend te plaats

Op datum

_____
(identiteit/hoedanigheid vertegenwoordiger + handtekening)

(1) Aan te vullen: identiteitsgegevens + hoedanigheid van de extern bevoegde vertegenwoordigers
(2) Aan te vullen: bestuurder, zaakvoerder, commissaris, dagelijks bestuurder, lid van een directiecomité, directieraad of raad van toezicht, vereffenaar van een rechtspersoon, de vertegenwoordiger voor de werkzaamheden van een bijkantoor, gedelegeerd bestuurder, vaste vertegenwoordiger

© Eubelius - 24 oktober 2026

Beroepsverbod

- jaarverslag 2025 Ondernemingsrechtbank Antwerpen

In 2025 werden 287 beroeps- en bestuursverboden uitgesproken door onze ondernemingsrechtbank en gecreëerd in JustBan[4], tegenover 57 in 2024:

Afdeling	jan/25	feb/25	mrt/25	apr/25	mei/25	jun/25	jul/25	aug/25	sep/25	okt/25	nov/25	dec/25
Antwerpen	8	14	8	20	5	25	7	0	4	5	18	42
Turnhout	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	6	5
Mechelen	0	0	8	7	10	5	0	0	9	4	5	4
Hasselt	5	2	1	4	9	10	1	1	1	19	7	5
Tongeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

© Eubelius - 24 oktober 2026

Rechtbanken Hoven College Info Nieuws e-Services NL

Home / persbericht ondernemingsrechtbank Antwerpen: 350ste beroepsverbod opgelegd

persbericht ondernemingsrechtbank Antwerpen: 350ste beroepsverbod opgelegd

Ondernemingsrechtbank Antwerpen · Ondernemingsrechtbank Antwerpen - afdeling Antwerpen · Ondernemingsrechtbank Antwerpen - afdeling Hasselt · Ondernemingsr...

07/01/2026

De Ondernemingsrechtbank Antwerpen-Limburg spreekt het 350ste beroepsverbod uit. Alleen al in 2025 werden 287 beroepsverboden uitgesproken. Dat komt neer op gemiddeld ongeveer 25 beroepsverboden per maand. Tegelijk raadpleegt de rechtbank vandaag het publieke register JustBan voor de 20.000ste keer, inmiddels ruim 1.200 keer per maand. Dat zijn ruim 15.000 opzoekingen per jaar.

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

- vóór de invoering van deze wetgeving: fiscus dient op grond van artikel 1382 oud BW steeds fout, schade en causaal verband aan te tonen
  - gemeen aansprakelijkheidsrecht kan nog altijd toegepast worden, zie bijvoorbeeld Orb. Leuven 14 juli 2023

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

- programmawet van 20 juli 2006 – voorheen artikel 442 *quater* WIB en artikel 93 *undecies* C W.BTW, nu artikel 51 van de Wet van 13 april 2019 tot invoering van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen
- basisregel: "*In geval van tekortkoming (…) aan haar verplichting tot het betalen van de BV of de BTW in haar hoedanigheid van belastingplichtige, zijn de bestuurder of bestuurders van de vennootschap of rechtspersoon die belast zijn met de dagelijkse leiding van de vennootschap of rechtspersoon* ***hoofdelijk aansprakelijk*** *voor de betaling van de bedrijfsvoorheffing of de belasting over de toegevoegde waarde* ***indien de tekortkoming te wijten is aan een fout in de zin van artikel 6.6 van het Burgerlijk Wetboek, die ze hebben begaan bij het besturen van de vennootschap of rechtspersoon***."

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

- toepassingsgebied
  - bestuurder van vennootschappen en grote VZW's
  - in eerste lijn: bestuurders belast met het dagelijks bestuur, maar daarnaast ook:
    - bestuurders die een fout begaan die heeft bijgedragen tot de niet-betaling
    - feitelijke bestuurders
    - in BV de facto de bestuurders, bv. HvB Brussel 18 november 2024 (ook "papieren" bestuurders)

  NIET:
  - gerechtsmandatarissen

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

- toepassingsvoorwaarden:
  - niet-betaling
  - bewijs van een fout
- vermoeden van fout (en causaal verband ?) indien:
  - minstens 3 vervallen schulden niet betaald zijn binnen 1 jaar (maandelijkse betaler)
  - minstens 2 vervallen schulden niet betaald zijn binnen 1 jaar (trimestriële betaler)
    - Kh. Antwerpen 17 juni 2023: alleen vermoeden van fout, causaal verband moet door de fiscus bewezen worden
    - HvB 12 december 2024: ook vermoeden causaal verband (met verwijzing naar Cass. 11 maart 2016)
- het vermoeden is weerlegbaar: tegenbewijs te leveren door de bestuurder
- het vermoeden is niet van toepassing indien niet-betalen het gevolg is van financiële moeilijkheden die geleid hebben tot gerechtelijke reorganisatie, faillissement of gerechtelijke ontbinding

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

- procedure
  - aangetekende brief van de ontvanger met verzoek
    - de nodige maatregelen te treffen, of,
    - aan te tonen dat de niet-betaling niet het gevolg is van een fout
  - pas 1 maand na deze kennisgeving kan een procedure worden ingeleid (sanctie: onontvankelijkheid)
    - Cass. 24 mei 2019: "*Noch uit de tekst van artikel 442quater, § 5, WIB92, noch uit de ratio legis ervan kan worden afgeleid dat de ontvanger, die vaststelt dat de bedrijfsvoorheffing niet wordt doorgestort en dat hiervoor na de vereiste kennisgeving geen verantwoording wordt gegeven, de kennisgeving moet herhalen om een ontvankelijke vordering tot betaling van later verschuldigd geworden bedrijfsvoorheffing te kunnen inleiden.*" (in dezelfde zin: HvB Antwerpen 2 september 2021; HvB Brussel 15 april 2025)
    - HvB Gent 19 januari 2021: ontbreken van de kennisgeving belet vordering op grond van artikel 1382 oud BW niet
  - ondertussen kunnen wel bewarende maatregelen genomen worden

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

- sinds 1 mei 2018 (Wet 11 augustus 2017)
  - indien er een insolventieprocedure geopend is: vordering moet ingesteld worden voor de insolventierechtbank
  - indien gelijktijdig een vordering op grond van artikel XX.225: bedrag dat op grond van artikel 442 *quater* WIB of 93 *undecies* C W. BTW aan fiscus toekomt, wordt toegerekend op het bedrag gevorderd op grond van die vordering

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

GwH 29 maart 2012

- geen strijdigheid met de Grondwet

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

Cass. 19 september 2014

- aansprakelijkheid op grond van artikel 1382 BW, 633 W. Venn. en 530 W. Venn. blijft mogelijk
- voor vordering op grond van artikel 1382 BW geldt de kennisgevingsverplichting op grond van artikel 93 *undecies* C W.BTW niet

Cass. 19 september 2014

- vordering op grond van artikel 442 *quater* WIB is geen aansprakelijkheidsvordering: de bedoelde bestuurder is **van rechtswege hoofdelijk aansprakelijk** voor de betaling van de BV wanneer hij een fout begaan heeft – gevolg: Hof kon niet beslissen om procedure te schorsen tot na afsluiting faillissement

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

Cass. 27 maart 2015

- indien de procedure van gerechtelijke reorganisatie beëindigd wordt en deze uiteindelijk uitmondt in het faillissement van de vennootschap → geen foutvermoeden in het voordeel van de fiscus, ook niet indien tussen einde van de opschorting en de datum van het faillissement een kennisgeving conform artikel 93 *undecies* C W.BTW werd verstuurd

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

Cass. 11 maart 2016

"*Uit artikel 93undecies C, § 1, Btw-wetboek volgt dat de bestuurder hoofdelijk aansprakelijk is voor de betaling van de verschuldigde belasting over de toegevoegde waarde wanneer hij een fout heeft begaan bij het besturen van de vennootschap of van de rechtspersoon die heeft bijgedragen tot de tekortkoming aan de verplichting tot betaling door de vennootschap of de rechtspersoon. Het vermoeden van artikel 93undecies C, § 2, Btw-wetboek* ***geldt als bewijs van een beheersfout die in oorzakelijk verband staat met de niet-betaling*** *van de belasting.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

Cass. 25 januari 2019

"*Het **bewijs** dat de niet-betaling van de belasting over de toegevoegde waarde het gevolg is van financiële moeilijkheden die aanleiding hebben gegeven tot het openen van de procedure van gerechtelijke reorganisatie, van faillissement of van gerechtelijke ontbinding, **moet worden geleverd door de bestuurder van de betrokken vennootschap**.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

Cass. 13 februari 2020

*"Krachtens artikel 93undeciesC, § 1, eerste lid, Btw-wetboek is de bestuurder belast met de dagelijkse leiding hoofdelijk aansprakelijk voor de tekortkoming door de vennootschap aan haar verplichting tot het betalen van de belasting, intresten en bijkomende kosten, indien die tekortkoming te wijten is aan een bij het besturen van de vennootschap begane fout in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek. Krachtens artikel 93undeciesC, § 1, tweede lid, Btw-wetboek kan die hoofdelijke aansprakelijkheid worden uitgebreid naar de andere bestuurders van de vennootschap indien in hunnen hoofde een fout wordt aangetoond die heeft bijgedragen tot de in het eerste lid bedoelde tekortkoming. **Opdat een bestuurder aansprakelijk kan worden gesteld, volstaat het dat een fout wordt aangetoond die heeft bijgedragen tot de tekortkoming door de vennootschap aan haar verplichting tot het betalen van de belasting. Daartoe is niet vereist dat de vennootschap haar schuld nog volledig kon betalen op het ogenblik dat die bestuurder de hem verweten fout beging.**"*

(in dezelfde zin: HvB Brussel 28 januari 2026)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

Cass. 21 april 2022

"Uit die bepalingen volgt dat de bestuurders van een vennootschap die belast zijn met de dagelijkse leiding van de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de niet-betaling van de bedrijfsvoorheffing van die vennootschap indien die niet-betaling te wijten is aan een fout in de zin van artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek die ze hebben begaan bij het besturen van de vennootschap, en dat het vermoeden van fout dat geldt, behoudens tegenbewijs, in geval van herhaalde niet-betaling van de bedrijfsvoorheffing, niet van toepassing is indien de niet-betaling van de bedrijfsvoorheffing van de vennootschap het gevolg is van financiële moeilijkheden die aanleiding hebben gegeven tot het openen van de procedure van gerechtelijk akkoord, van faillissement of van ontbinding.
Hieruit volgt eveneens ***dat de bestuurder, die zich beroept op de afwezigheid van het vermoeden van fout, het bewijs dient te leveren dat de niet-betaling van de bedrijfsvoorheffing van de vennootschap het gevolg is van financiële moeilijkheden die aanleiding hebben gegeven tot het openen van de procedure van gerechtelijk akkoord, van faillissement of van ontbinding.****"*

(in dezelfde zin: HvB Brussel 28 januari 2026)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor niet-betaling BV en BTW

Cass. 24 mei 2019

- op grond van artikel 70 WCO kan kwijtschelding worden verleend voor de fiscale schuld die voor een bestuurder voortvloeit uit de hoofdelijke gehoudenheid op grond van artikel 442 quater WIB

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor cybersecurity

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor cybersecurity

- grondslag
  - NIS2-richtlijn (EU 2022/2555, van 14 december 2022)
  - Belgische omzettingswet (Wet van 26 april 2024)
- in werking sinds 18 oktober 2024
  - vervangt NIS1-wet
- toezichthouder
  - Centre for Cybersecurity Belgium (CBB)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor cybersecurity

- verplichtingen van het bestuursorgaan
  - risico-analyse: artikel 30
    - verplichting om passende en evenredige technische, operationele en organisatorische maatregelen te nemen om de risico's voor de netwerk- en informatiesystemen te beheren en incidenten te voorkomen of de gevolgen ervan te beperken. Deze maatregelen moeten een beveiligingsniveau van de netwerk- en informatiesystemen waarborgen dat is afgestemd op de risico's die zich voordoen
  - governance: artikel 31
    - het bestuursorgaan keurt de risicobeheersmaatregelen goed, houdt toezicht op de uitvoering ervan en is aansprakelijk bij inbreuken
    - bestuurders zijn verplicht om een cybersecurityopleiding te volgen
  - incidentmelding – artikel 34 e.v.
    - elk significant incident moet gemeld worden aan de CCB

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor cybersecurity

"Elke natuurlijke persoon die verantwoordelijk is voor of optreedt als wettelijke vertegenwoordiger van een essentiële of een belangrijke entiteit op basis van de bevoegdheid om deze te vertegenwoordigen, de bevoegdheid om namens deze entiteit beslissingen te nemen of de bevoegdheid om controle uit te oefenen op deze entiteit, heeft de bevoegdheid om ervoor te zorgen dat deze entiteit deze wet nakomt. ***Deze personen zijn aansprakelijk voor het niet nakomen van hun verplichtingen om te zorgen voor de naleving van deze wet****."* (artikel 61)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Aansprakelijkheid voor cybersecurity

- sancties en aansprakelijkheidsgevolgen (titel 4, hoofdstuk 2)
  - boetes
    - essentiële entiteiten: administratieve geldboete tot € 10 miljoen of 2% van de totale wereldwijde jaaromzet, waarbij het hoogste bedrag van beide geldt
    - belangrijke entiteiten: administratieve geldboete tot € 7 miljoen of 1,4% van de totale wereldwijde jaaromzet, waarbij het hoogste bedrag van beide geldt
  - bijkomende bestuursmaatregelen
    - waarschuwingen en bindende instructies
    - tijdelijke schorsing van bestuursverantwoordelijken bij herhaalde of ernstige inbreuken
    - verplichte openbaarmaking van de inbreuk of het informeren van de eigen klanten over het incident
    - aanpassing of tijdelijke stopzetting van de betrokken activiteiten of dienstverlening

© Eubelius - 24 oktober 2026

Beperkingen van de aansprakelijkheid

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Wettelijke beperking van de aansprakelijkheid

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – de cap

- geldelijke aansprakelijkheidsbeperking (cap) (artikel 2:57)
  - zowel t.a.v. derden als t.a.v. de vennootschap, ongeacht basis van aansprakelijkheid
  - *ratio* o.a.
    - ongelijkheid tussen aansprakelijkheid van de leden van het bestuur en van het (top)management
    - betere verzekerbaarheid (zonder verzekeringsplicht)
    - “war for talent”
- de cap geldt per feit of geheel van feiten ongeacht het aantal verweerders / eisers of vorderingen
  - “*Het is mogelijk dat (…) opeenvolgende eisers zich bij de aansprakelijke bestuurder(s) aanbieden, en dat latere eisers moeten vaststellen dat ten gevolge van de eerdere succesvolle vorderingen, de aansprakelijkheidsdrempel reeds is bereikt.*” (MvT, 70)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – de cap

MAX. BEDRAG (IN EUR)	OMZET (EXCL. BTW) (IN EUR)		BALANSTOTAAL (IN EUR)
125.000	tussen 0 en 350.000	EN	tussen 0 en 175.000
250.000	tussen 350.000 en 700.000	EN	tussen 175.000 en 350.000
1.000.000	tussen 700.000 en 9.000.000	OF	tussen 350.000 en 4.500.000
3.000.000	tussen 9.000.000 en 50.000.000	OF	tussen 4.500.000 en 43.000.000
12.000.000	meer dan 50.000.000	OF	meer dan 43.000.000

omzet en balanstotaal worden berekend op basis van het gemiddelde van de laatste drie boekjaren voorafgaand aan het instellen van de aansprakelijkheidsvordering

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – geen cap

- geen cap in geval van:
  - 1) lichte fout die eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt
  - 2) zware fout (inclusief XX.225 WER, zie Wet 28 april 2020)

1) en 2) ingevoegd door amendement 536 (*Parl St* Kamer, 3119/019, 3) doel:

"*dat bestuurders geen ruimere aansprakelijkheidsbeperking genieten dan werknemers*"

"*Het behoud van het voorgestelde mechanisme van maximumbedragen inzake bestuurdersaansprakelijkheid maar dan binnen een zeer begrensd toepassingsgebied – met name louter in het geval van een toevallige lichte fout – zal bovendien toelaten dat dit mechanisme alsnog aan een grondwettigheidstoets kan worden onderworpen.*"

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – geen cap

- geen cap in geval van:

  3) bedrieglijk opzet of oogmerk om te schaden

  "*Niet alle strafbare feiten veronderstellen dergelijk burgerrechtelijk bedrieglijk opzet (…). De vaststelling dat de beweerde fout ook een strafbaar feit is, is dus als dusdanig niet voldoende omde aansprakelijkheidsbeperking buiten werking te stellen.*" (MvT, 73)

  4) de in art. 5:138,1° t.e.m. 3°, 6:111, 1° t.e.m. 3° en 7:205, 1° t.e.m. 3° bedoelde verplichtingen

  5) artikel 442*quater* en 458 WIB92 - artikel 73*sexies* en 93*undecies* C W.BTW – artikelen 51 en 93 Wetboek minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen

  6) artikel XX.226 WER

© Eubelius - 24 oktober 2026

Conventionele beperking van de aansprakelijkheid

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – exoneratie, vrijwaring, verzekering

- geen verdere beperking mogelijk dan de cap (2:58, eerste lid)
- geen voorafgaande exoneratie/vrijwaring toegelaten door de rechtspersoon, dochtervennootschappen of door hem gecontroleerde entiteiten (2:58 tweede lid)
  - "*Derden zoals de moedervennootschappen/controlerende entiteiten of aandeelhouders mogen bestuurders wel vrijwaren.*" (MvT, 74)
- elke bepaling in statuten/overeenkomst/eenzijdige wilsuiting die strijdig is met het voorgaande wordt voor niet geschreven gehouden (2:58, derde lid)
- doorwerking van verweermiddelen overeenkomstig Boek 6 BW (zie hiervoor)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – exoneratie, vrijwaring, verzekering

- verzekering
  - dekking
  - premie
  - niet-gedekte risico's

© Eubelius - 24 oktober 2026

Ontslag

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – ontslag

- bestuurder is aansprakelijk voor fouten begaan *tijdens* het mandaat
- ontslag beëindigt de toename van het risico
- MAAR: aan derden pas tegenwerpelijk mits naleving van de openbaarmakingsverplichtingen (tenzij bewijs dat de derde kennis had)

© Eubelius - 24 oktober 2026

WVV – ontslag

- "*Hij kan zelf het nodige doen om de beëindiging van zijn mandaat aan derden tegen te werpen onder de voorwaarden bepaald in artikel 2:18.*" (5:70 § 4, 6:58 § 4, 7:85 § 4 en 7:105 § 4)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Kwijting

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Kwijting

- art. 5:98, tweede lid en 6:83, tweede lid WVV: "*Na de goedkeuring van de jaarrekening, beslist de algemene vergadering bij afzonderlijke stemming over de aan de bestuurders en commissaris te verlenen kwijting. Deze kwijting is alleen dan rechtsgeldig, wanneer de ware toestand van de vennootschap niet wordt verborgen door enige weglating of onjuiste opgave in de jaarrekening, en, wat de met de statuten of met dit wetboek strijdige verrichtingen betreft, wanneer deze bepaaldelijk zijn aangegeven in de oproeping.*" – voor de NV: zie (vooral) artikel 7:149, tweede lid WVV in ongeveer dezelfde zin
- enkel in de verhouding bestuurder – vennootschap
  - discussie over de draagwijdte: alle vorderingen of alleen de contractuele aansprakelijkheid
  - Orb. Gent (afd. Gent) 8 april 2025: "*De kwijting heeft betrekking op de beslissing of handeling van de bestuurder (intern) en heeft **geen betrekking op de door deze beslissing of handeling tot stand gekomen verbintenis of toestand** (extern). Een kwijting bevestigt immers niet de aangegane (nietige) verbintenis an sich dewelke mogelijks tegen de openbare orde indruist. De kwijting houdt enkel een afstand van recht in vanwege de vennootschap ten aanzien van de bestuurder(s) wat betreft diens interne aansprakelijkheid die zou kunnen volgen uit een foutieve beslissing of handeling.*"
- tussentijdse kwijting

© Eubelius - 24 oktober 2026

Kwijting

- ook tegenwerpelijk aan de curator wanneer hij interne aansprakelijkheidsvordering uitoefent
  - nuance: *actio pauliana* of herstelbevoegdheden van art. XX.111-112 WER
  - niet tegenwerpelijk bij externe aansprakelijkheidsvorderingen
    - Cass. 18 juni 2021: "*De kwijting werkt enkel ten aanzien van de vennootschap. Zij doet geen afbreuk aan het recht van derden om een vordering in bestuursaansprakelijkheid in te stellen. De algemene opdracht van de curator bestaat erin de activa van de gefailleerde te gelde te maken en het provenu te verdelen. Wanneer de curator namens de boedel optreedt, oefent hij de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers uit. Uit het vorenstaande volgt **dat de kwijting niet aan de curator kan worden tegengeworpen wanneer hij ten behoeve van de gezamenlijke schuldeisers een vordering in bestuurdersaansprakelijkheid op grond van artikel 528 Wetboek van Vennootschappen instelt.***"

© Eubelius - 24 oktober 2026

Kwijting

- niet tegenwerpelijk tegen de minderheidsaandeelhouder(s) die de kwijting niet (geldig) heeft (hebben) goedgekeurd
  - minderheidsvordering voor rekening van de vennootschap – slechts *na* stemming over de kwijting, niet in het lopende boekjaar (Orb. Gent (afd. Gent) 27 februari 2024)
  - individuele schade: voor eigen rekening

© Eubelius - 24 oktober 2026

Verjaring

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Verjaring

- artikel 2:143 § 1.:

  "*Met betrekking tot vennootschappen verjaren door verloop van **vijf jaren**:*
  *(…) alle rechtsvorderingen tegen leden van het bestuursorgaan, dagelijks bestuurders, commissarissen, vereffenaars, tegen de vaste vertegenwoordigers van rechtspersonen die één van de voornoemde functies bekleden, of tegen alle andere personen die ten aanzien van de vennootschap werkelijke bestuursbevoegdheid hebben gehad wegens verrichtingen in verband met hun taak, te rekenen **vanaf die verrichtingen of, indien ze met opzet verborgen zijn gehouden, te rekenen vanaf de ontdekking ervan**"*

  - aanvang: vanaf het feit, tenzij met opzet verborgen gehouden – indien met opzet verborgen gehouden: verjaring loopt pas van zodra niet meer verborgen gehouden en de benadeelde "volledige" kennis heeft (Cass. 19 december 2019)
  - indien een ondeelbaar geheel van feiten: vanaf het laatste feit (diverse cassatie-arresten)
  - indien de burgerlijke vordering strekt tot herstel van de schade veroorzaakt door een misdrijf: na vijf jaren, maar niet vóór de strafvordering (Cass. 27 mei 1994)
  - geen strijdigheid met de Grondwet omdat het artikel, in tegenstelling tot artikel 2262 bis oud BW, geen rekening houdt met de kennisname door de benadeelde (GwH 18 september 2025)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Verjaring

- ongeacht de rechtsgrond wordt de verjaring van een aansprakelijkheidsvordering tegen een bestuurder beheerst door artikel 2:143 §1 WVV, de toepassing van artikel 2262 bis oud BW kan nooit aan de orde zijn (Cass. 13 maart 2026; HvB Bergen 3 februari 2020)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Het faillissement van de bestuurder natuurlijke persoon

eubelius
advocaten avocats attorneys

© Eubelius - 24 oktober 2026

Toepassingsgebied ratione personae van Boek XX

- iedere **natuurlijke persoon** die **zelfstandig** een **beroepsactiviteit** uitoefent (I.1.1°, eerste lid, (a))
  - "zelfstandig" staat tegenover "in dienstverband" (MvT, 27)
  - "beroepsactiviteit": **duurzaamheid** is inherent (MvT, 27)
    - Orb. Antwerpen (afd. Hasselt) 22 november 2018: beroepsactiviteit impliceert duurzaamheid
  - ook duurzame activiteiten i.k.v. deeleconomie (Uber, Airbnb) vallen hier onder (MvT, 27)
  - NIET: "*een activiteit die louter kadert in het normale beheer van het persoonlijk vermogen van een natuurlijke persoon (…). In die zin wordt de loutere inschrijving op, verwerving van of aanhouden van aandelen, effecten of deelbewijzen in een vennootschap met rechtspersoonlijkheid door een natuurlijke persoon vermoed te kaderen in het normale beheer van zijn persoonlijk vermogen.*" (MvT, 27)

© Eubelius - 24 oktober 2026

Cass. 18 maart 2022

« *Une personne physique n'est une entreprise, au sens de cette dernière disposition, que lorsqu'elle constitue* ***une organisation consistant en un agencement de moyens matériels, financiers ou humains en vue de l'exercice d'une activité professionnelle à titre indépendant. Il s'ensuit que le gérant ou l'administrateur d'une société qui exerce son mandat en dehors de toute organisation propre n'est pas une entreprise.*** »

⇒ bevestigt HvB Bergen 14 juli 2020

© Eubelius - 24 oktober 2026

Cass. 9 februari 2023

« *Une personne physique n'est une entreprise, au sens de cette dernière disposition, que lorsqu'elle constitue u****ne organisation consistant en un agencement de moyens matériels, financiers ou humains en vue de l'exercice d'une activité professionnelle à titre indépendant. Il s'ensuit que le gérant ou l'administrateur d'une société qui exerce son mandat en dehors de toute organisation propre n'est pas une entreprise.*** »

⇒ verbreekt HvB Brussel 29 april 2021

© Eubelius - 24 oktober 2026

GWH 16 maart 2023

"Uit dat arrest van het Hof van Cassatie blijkt duidelijk dat niet iedere natuurlijke persoon die als bestuurder of zaakvoerder van een vennootschap is aangewezen, als « onderneming » in de zin van artikel I.1, eerste lid, 1°, van het Wetboek van economisch recht kan worden aangemerkt. Noch de eerste prejudiciële vraag, noch de motieven van de verwijzingsbeslissing geven aan in welk opzicht die interpretatie van die wetsbepaling door het Hof van Cassatie verkeerd zou zijn. Uit het voorgaande blijkt dat de eerste prejudiciële vraag op een kennelijk verkeerde interpretatie van de in het geding zijnde wetsbepalingen berust."

"De prejudiciële vragen behoeven geen antwoord."

© Eubelius - 24 oktober 2026

Cass. 23 november 2023 (verenigde kamers)

"Een natuurlijke persoon kan slechts als onderneming in de zin van deze wetsbepaling worden gekwalificeerd, wanneer hij aantoont een organisatie te vormen, bestaande uit een geheel van eigen materiële, financiële of menselijke middelen samengebracht met het oog op het uitoefenen van een zelfstandige beroepsactiviteit."

⇒ verbreekt HvB Antwerpen 13 oktober 2022

© Eubelius - 24 oktober 2026

Vragen?

Voor meer informatie, contacteer:

Dominique De Marez

Advocaat

+32 56 23 51 19

Dominique.DeMarez@eubelius.com

© Eubelius - 24 Oktober 2026